

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI
UNII EUROPEJSKIEJ

Sprawozdanie roczne 2025

Panorama roku

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej gwarantem ochrony prawa Unii

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest jedną z siedmiu instytucji europejskich.

Jako instytucja sądowa Unii ma on za zadanie zapewniać poszanowanie prawa Unii poprzez czuwanie nad jednolitą wykładnią i jednolitym stosowaniem traktatów, jak również poprzez kontrolę zgodności z prawem aktów przyjmowanych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii.

Poprzez swe orzecznictwo Trybunał przyczynia się do ochrony wartości Unii i uczestniczy w procesie integracji europejskiej.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej składa się z dwóch sądów: Trybunału Sprawiedliwości i Sądu.

Sprawozdanie roczne 2025

Panorama roku

Spis treści

Przedmowa prezesa	4
1. Rok 2025 w skrócie	6
A. Rok w obiektywie	8
B. Rok w liczbach	18
Instytucja w 2025 r.	18
Rok sądowy (Trybunał Sprawiedliwości i Sąd).....	19
Służby językowe.....	20
2. Działalność sądownicza	22
A. Trybunał Sprawiedliwości w 2025 r.	24
Działalność i ewolucja Trybunału Sprawiedliwości.....	24
Członkowie Trybunału Sprawiedliwości	28
B. Sąd w 2025 r.	32
Działalność i ewolucja Sądu	32
Najistotniejsze nowe orzecznictwo	34
Członkowie Sądu	38
C. Orzecznictwo w roku 2025	42
W centrum uwagi Obywatelstwo Unii a „złote paszporty”	42
W centrum uwagi Dyrektywa w sprawie wynagrodzeń minimalnych przed Trybunałem Sprawiedliwości	46
W centrum uwagi Dostęp do wiadomości tekstowych przesyłanych między przewodniczącą Komisji a dyrektorem generalnym firmy Pfizer	50
W centrum uwagi Społeczeństwo informacyjne: akt o usługach cyfrowych (DSA) i bardzo duże platformy internetowe.....	52
Przegląd najważniejszych orzeczeń roku	56

3. Administracja w służbie wymiaru sprawiedliwości	76
A. Wprowadzenie sekretarza.....	78
B. Wydarzenia roku.....	80
2025: przełomowy rok dla reformy systemu sądowego Unii.....	80
Zwiększenie przejrzystości europejskiego wymiaru sprawiedliwości	84
Współpraca z sądami w Europie	87
C. Relacje ze społeczeństwem.....	90
4. Instytucja chroniąca środowisko naturalne	94
5. Spojrzenie w przyszłość	98

Co roku w *Panoramie*, sprawozdaniu rocznym Trybunału, przedstawiamy przegląd wydarzeń minionego roku oraz perspektywy na przyszłość. Jest to również okazja do ukazania naszych działań w szerszym kontekście historii naszej instytucji i integracji europejskiej.

Koen Lenaerts

Prezes
Trybunału Sprawiedliwości
Unii Europejskiej

W dniu 10 grudnia 1952 r., podczas posiedzenia inauguracyjnego Trybunału ustanowionego na mocy traktatu paryskiego, pierwszy prezes Trybunału, Massimo Pilotti, nawiązał w swoim przemówieniu do włoskiego poety i polityka Dantego Alighieri: „*ubicumque potest esse litigium, ibi debet esse iudicium*” („wszędzie tam, gdzie może istnieć spór, powinien być sąd”). Przypomniął również, że zadaniem Trybunału jest zagwarantowanie wszystkim – „państwom, przedsiębiorstwom lub zwykłym obywatelom” – przestrzegania granic, w których powinny mieścić się działania organów Wspólnoty.

Tego samego dnia Jean Monnet powitał z zadowoleniem nowo powstały sąd jako „nie tylko Trybunał Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali, ale także perspektywę utworzenia europejskiego najwyższego sądu federalnego” – symbol „suwerennej obecności prawa we Wspólnocie”. Ponad 70 lat później te pierwotne zasady nadal inspirują nasze codzienne działania. Rzucają światło na postępy poczynione w 2025 r. oraz wyzwania czekające nas w 2026 r.

Rok 2025 był pierwszym pełnym rokiem wdrażania reformy, która weszła w życie w dniu 1 października 2024 r. i przewiduje częściowe przekazanie właściwości do orzekania w sprawach prejudycjalnych z Trybunału Sprawiedliwości do Sądu w sześciu szczególnych dziedzinach (VAT, akcyza, kodeks celny, klasyfikacja taryfowa, prawa pasażerów i system handlu uprawnieniami do emisji). Wyniki tego roku okazały się bardzo obiecujące. Reforma opiera się na mechanizmie „jednego okienka”, zgodnie z którym wszystkie wnioski prejudycjalne są składane do Trybunału Sprawiedliwości, który po wewnętrznych konsultacjach decyduje, czy należy je przekazać do Sądu, czy powinien je rozpatrzyć samodzielnie. Od momentu wejścia w życie reformy przez „jedno okienko” przeszło prawie 100 wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, przy czym około 90 % przekazano do Sądu, ponieważ dotyczyły one wyłącznie jednej z sześciu wyżej wymienionych dziedzin.

Ponadto w 2025 r. nastąpiło kilka zmian składów sądów Unii. W Trybunale Sprawiedliwości objęto stanowiska dwóch nowych sędziów, w tym jeden przeszedł do niego z Sądu. Do Sądu mianowano pięć nowych osób, w tym dwie w celu zastąpienia członków, którzy zostali sędziami Trybunału Sprawiedliwości. Ponadto we wrześniu 2025 r. rządy państw członkowskich przedłużyły kadencje 19 sędziów Sądu na lata 2025–2031. Jednocześnie Marc van der Woude został ponownie wybrany na prezesa Sądu, na trzecią kadencję, a Savvasowi Papasavvasowi ponownie powierzono stanowisko wiceprezesa.

W 2025 r. instytucja kontynuowała transformację swojej polityki komunikacyjnej, w szczególności poprzez wprowadzenie materiałów wideo z podsumowaniami najbardziej znaczących spraw prezentowanych przez członków Trybunału Sprawiedliwości. Sędzia izby, która wydała wyrok, w zwięzły i przystępny sposób tłumaczy poruszane w sprawie zagadnienia, a także sposób rozstrzygnięcia podniesionych kwestii prawnych przez Trybunał Sprawiedliwości. Jednocześnie trwało przygotowanie kilku ważnych projektów, aby można je było uruchomić jednocześnie w styczniu 2026 r.: przebudowa strony internetowej Curia, głównego portalu instytucji, opracowanie nowej wyszukiwarki oraz przeobrażenie [Curia Web TV](#), platformy audiowizualnej, która dotąd miała charakter wewnętrzny, w narzędzie komunikacji zewnętrznej, stanowiące dopełnienie istniejących kanałów komunikacji.

W zakresie postępu technologicznego sztuczna inteligencja nadal odgrywa ważną rolę w transformacji instytucji. W tym roku uruchomiono lub przetestowano szereg narzędzi opartych na tej technologii, w szczególności Curia AI Brain, platformę do użytku wewnętrznego opracowaną samodzielnie przez Trybunał, której celem jest udostępnienie pracownikom szeregu wyspecjalizowanych asystentów AI, odpowiadających specyficznym potrzebom Trybunału.

Wreszcie w dniu 7 grudnia 2025 r. minęła 25. rocznica uchwalenia Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Aby uczcić to wydarzenie oraz udział Karty w orzecznictwie i ochronie praw podstawowych, najbliższe Forum Sędziów, które odbędzie się w Trybunale w marcu 2026 r., będzie w całości poświęcone centralnej roli Karty w porządku prawnym Unii.

Poprzez te projekty, wkraczając zdecydowanym krokiem w przyszłość, Trybunał pozostaje wierny swojej misji niezmiennie od 1952 r.: zapewnienia poszanowania prawa, zaufania obywateli i stabilności porządku prawnego Unii.

A large, bold white number '1' is centered on the left side of the image. The background is a dark, blue-tinted architectural interior with a curved ceiling and several rectangular light fixtures. The lighting is dramatic, with bright spots and deep shadows.

1

Rok 2025 w skrócie

A. Rok w obiektywie

Styczeń

Uroczyste zobowiązanie Komisji Europejskiej

Podczas uroczystych posiedzeń, odbywających się w styczniu, lutym, marcu i maju, przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen oraz członkowie Komisji składają uroczyste zobowiązanie przewidziane w traktatach na okoliczność mianowania nowej Komisji Europejskiej.

Luty

Uroczyste zobowiązanie Europejskiej Rzeczniczki Praw Obywatelskich

Teresa Anjinho, wybrana przez Parlament Europejski na stanowisko Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, składa uroczyste zobowiązanie przed Trybunałem.

Marzec

Wizyta służb Trybunału w ETPC

Delegacja Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w skład której wchodzi sekretarz i kierownicy różnych służb Trybunału, składa oficjalną wizytę w Europejskim Trybunale Praw Człowieka w Strasburgu. Delegacja uczestniczy w kilku spotkaniach w formule okrągłego stołu poświęconych wspólnym wyzwaniom i możliwościom współpracy między obiema instytucjami.

Uroczyste posiedzenie żałobne

Uroczyste posiedzenie poświęcono pamięci Uno Lõhmusa, pierwszego estońskiego sędziego Trybunału Sprawiedliwości (2004–2013), zmarłego w sierpniu 2024 r., oraz Eny Cremony, pierwszej maltańskiej sędzi Sądu (2004–2012), zmarłej w maju 2024 r.

30. rocznica przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji

Trybunał uroczyście obchodzi 30. rocznicę przystąpienia Austrii, Finlandii i Szwecji do Unii Europejskiej. Uroczystość otwiera prezes Trybunału, Koen Lenaerts, a przemówienia wygłaszają ważne osobistości z tych państw członkowskich, przedstawiane przez członków Trybunału Sprawiedliwości.

Kwiecień

Finał konkursu „European Law Moot Court”

Uniwersytet we Fryburgu (Szwajcaria) zostaje w 2025 r. zwycięzcą odbywającego się od 1988 r. uniwersyteckiego turnieju symulacji rozpraw sądowych.

Doroczny dialog Parlamentu Europejskiego i Trybunału

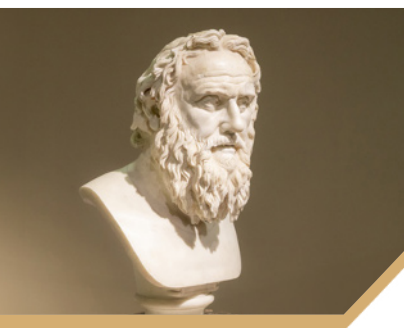
Parlament Europejski i Trybunał organizują w Luksemburgu po raz drugi doroczny dialog na temat funkcjonowania systemu sądowego Unii. Dialog ten został zainicjowany w ramach prac nad nowelizacją statutu Trybunału Sprawiedliwości dotyczącą częściowego przekazania właściwości w sprawach prejudycjalnych z Trybunału Sprawiedliwości do Sądu w określonych dziedzinach.

Maj

Trybunał w Dniu Europy

Trybunał jest obecny w Wiosce Europejskiej, zorganizowanej przez przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Luksemburgu we współpracy z biurem łącznikowym Parlamentu Europejskiego w Luksemburgu. W 2025 roku wydarzenie to odbywa się w Echternach, mieście położonym we wschodniej części Luksemburga.

Trzy dzieła sztuki (wypożyczone) zostają przekazane Trybunałowi

Dzieła polskiej artystki Magdaleny Abakanowicz, *Figury z cyklu Mędrzy*, zostały oficjalnie wypożyczone, w maju, przez Muzeum Narodowe we Wrocławiu, pod patronatem Instytutu Adama Mickiewicza.

Obraz *Silence* słowackiej artystki Tamary Klimovej został oficjalnie przekazany w październiku przez galerię miasta Bratysławy.

Rzeźba marmurowa *Popiersie Likurga* została przekazana – również w październiku – przez narodowe muzeum archeologiczne w Neapolu (MANN). Dzieło przedstawia mitycznego prawodawcę Sparty.

Transmisja na żywo ogłoszenia wyroku Sądu

Po raz pierwszy ogłoszenie wyroku Sądu jest transmitowane na żywo. Jest to element zmian dotyczących środków i kanałów komunikacji Trybunału w dążeniu do zwiększenia dostępności wymiaru sprawiedliwości w Unii Europejskiej dla obywateli Unii.

Czerwiec

Pierwszy krótki materiał wideo poświęcony wyrokowi Trybunału Sprawiedliwości

Instytucja wprowadza nowy format komunikacji: krótki materiał wideo z objaśnieniem wyroku prezentowany przez członka Trybunału. W ten sposób Trybunał zwiększa widoczność ważnych orzeczeń i ułatwia dostęp do nich szerokiemu kręgowi odbiorców oraz mediom.

Złożenie ślubowania przez nowych członków

Na uroczystym posiedzeniu Marko Bošnjak składa ślubowanie przy powołaniu na stanowisko sędziego Trybunału Sprawiedliwości. Danutė Jočienė i Jörgen Hettne składają ślubowanie przy powołaniu na stanowiska sędziów Sądu.

Lipiec

„EU Legal Summer School”

W ramach promowania Luksemburga jako miejsca pracy w instytucjach europejskich Trybunał koordynuje pierwszą edycję „EU Legal Summer School”, w której uczestniczy ponad trzydziestu studentów i młodych przedstawicieli zawodu z 24 krajów europejskich.

Wrzesień

Trzecia edycja konferencji „EUnited in Diversity”

Trybunał konstytucyjny Bułgarii jest gospodarzem trzeciej edycji konferencji „EUnited in Diversity”, organizowanej we współpracy z Trybunałem. W tym roku konferencja, w której uczestniczą trybunały konstytucyjne państw członkowskich, poświęcona jest roli sądownictwa konstytucyjnego we wspólnym porządku prawnym Unii Europejskiej.

Objęcie stanowisk przez nowych członków Trybunału Sprawiedliwości i Sądu oraz częściowe odnowienie składu Sądu

W Trybunale odbyło się uroczyste posiedzenie z okazji zakończenia pełnienia obowiązków przez kilku członków i złożenia ślubowania przez nowych członków. Alexander Kornezov został sędzią Trybunału Sprawiedliwości. Stanowiska objęli nowi sędziowie Sądu: Francesco Bestagno, Raffaella Pezzuto i Tanja Pavelin.

Ponowny wybór prezesa i wiceprezesa Sądu

W następstwie częściowego odnowienia składu członków Sądu Unii Europejskiej Marc van der Woude został ponownie wybrany na stanowisko prezesa Sądu na lata 2025–2028. Savvas Pappasavvas został również ponownie wybrany na stanowisko wiceprezesa, na ten sam okres.

Wizyta Trybunału w belgijskim trybunale konstytucyjnym

Delegacja Trybunału składa wizytę w belgijskim trybunale konstytucyjnym. Rozmowy dotyczyły roli trybunału konstytucyjnego jako sądu europejskiego, prawa cudzoziemców, równości płci oraz równowagi między bezpieczeństwem a prywatnością w środowisku cyfrowym.

Wizyta Trybunału we włoskim trybunale konstytucyjnym

Delegacja Trybunału składa wizytę we włoskim trybunale konstytucyjnym. Rozmowy dotyczyły roli trybunału konstytucyjnego jako sądu europejskiego, praworządności, bezpieczeństwa i prywatności, a także azylu i migracji.

Październik

Finał konkursu dla młodych prawników europejskich

Trybunał jest gospodarzem finału konkursu dla młodych prawników europejskich, organizowanego przez Akademię Prawa Europejskiego (ERA). Drużyny z całej Europy demonstrują umiejętność stosowania prawa Unii z dziedziny prawa cyfrowego, ochrony danych, sztucznej inteligencji i wymiaru sprawiedliwości w sprawach transgranicznych. Występują przed jury złożonym z sędziów Sądu oraz przedstawicieli zawodów prawniczych.

Dzień Otwarty Trybunału

Jak co roku Trybunał otwiera się dla szerokiego kręgu odwiedzających, zapraszając do zapoznania się z jego działalnością, historią i gmachami. W edycji 2025 uczestniczy około 2600 odwiedzających, którzy poznają kulisy pracy Trybunału, jego procedury i pracowników, w ten sposób odkrywają kluczową rolę Trybunału dla misji Unii Europejskiej.

Listopad

Wizyta Trybunału na Cyprze

Delegacja Trybunału Sprawiedliwości udaje się na Cypr, gdzie omawia z trybunałem konstytucyjnym i sądem najwyższym kwestie równości, ochrony danych i procedury azylowej. Delegacja odbywa również spotkania z prezydentem Nikosem Christodoulidesem, przewodniczącą izby reprezentantów Annitą Demetriou, ministrem sprawiedliwości Mariosem Hartsiotisem i prokuratorem generalnym Georgem Savvidesem.

Wizyta Trybunału w hiszpańskim sądzie najwyższym

Delegacja Trybunału Sprawiedliwości składa wizytę w sądzie najwyższym Hiszpanii w Madrycie, gdzie zostaje przyjęta przez jego prezeskę Isabel Perelló Doménech. Wizyta stanowi okazję do rozmów na temat prawa Unii, ochrony praw podstawowych oraz wyzwań związanych z praworządnością i niezawisłością sądownictwa.

Wizyta delegacji Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Trybunale

Delegacja Europejskiego Trybunału Praw Człowieka składa oficjalną wizytę w Trybunale. Wizyta obejmuje kilka spotkań w formule okrągłego stołu poświęconych wspólnym zagadnieniom, takim jak dobro dziecka, wolność wypowiedzi w erze cyfrowej i dostęp do procedur azylowych.

Spotkanie Sieci Sądowej Unii Europejskiej

W Lizbonie odbywa się 7. doroczne spotkanie korespondentów Sieci Sądowej Unii Europejskiej, w którym uczestniczą przedstawiciele 47 sądów członkowskich. Spotkanie poświęcone jest europejskiemu dialogowi sądowemu, ze szczególnym uwzględnieniem obowiązku wystąpienia z odesłaniem przez sądy krajowe orzekające w ostatniej instancji.

Grudzień

Forum Sędziów

Trybunał gości około 150 sędziów z państw członkowskich Unii Europejskiej. Forum to stanowi dla sędziów krajowych okazję do bezpośredniej wymiany poglądów z członkami Trybunału na tematy będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, wzmacniając w ten sposób ścisłą współpracę między Trybunałem a sądami krajowymi.

Dzień zwiększania świadomości na temat niepełnosprawności

Z okazji Międzynarodowego Dnia Osób z Niepełnosprawnościami Trybunał organizuje dwudniowe wydarzenie poświęcone podnoszeniu świadomości społecznej na temat niepełnosprawności. Różnorodne aktywności z zakresu sztuki, kultury i komunikacji pozwalają poznać wartości reprezentowane przez osoby z niepełnosprawnościami: kreatywność, wytrwałość w pokonywaniu przeszkód, autentyczność i inspirację dla innych.

Finał konkursu Thémis 2025

Trybunał jest gospodarzem wielkiego finału konkursu, w którym mogą uczestniczyć przyszli sędziowie Unii w trakcie przygotowania do zawodu. Konkurs ten jest jedną ze sztandarowych inicjatyw Europejskiej Sieci Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości (EJTN). Zaprezentowało się osiem drużyn z sześciu państw członkowskich, a zwyciężyła drużyna z Rumunii.

Wizyta Rady Adwokatów i Stowarzyszeń Prawniczych Europy (CCBE)

Delegacja CCBE, reprezentującej izby adwokackie z 46 krajów, na czele ze swym przewodniczącym, Thierryem Wickersem, składa oficjalną wizytę w Trybunale. Spotkania w formule okrągłego stołu poświęcone są procedurom sądowym, niezależności adwokatów i zmianom technologicznym, w tym sztucznej inteligencji i transmisji rozpraw sądowych.

B. Rok w liczbach

↘ Instytucja w 2025 r.

81 sędziów z 27 państw członkowskich

Trybunał Sprawiedliwości

27 sędziów 11 rzeczników generalnych

Sąd

54 sędziów

2302

urzędników i pracowników

61 %
kobiet

39 %
mężczyzn

Kobiety zajmują:

54 % stanowisk administratorów

50 % stanowisk kierowniczych średniego i wyższego szczebla

Pod względem reprezentacji kobiet na stanowiskach kierowniczych w strukturze administracyjnej Trybunał plasuje się w górnych sferach średnich wartości dla instytucji europejskich.

Budżet: 537 mln EUR

Odsetek pism procesowych złożonych za pośrednictwem e-Curia:

e-Curia

92 % Trybunał Sprawiedliwości 97 % Sąd

12 903 konta dostępu do e-Curia

e-Curia jest aplikacją informatyczną, która umożliwia przekazywanie, drogą wyłącznie elektroniczną, pism procesowych między przedstawicielami stron (w sprawach przed Trybunałem Sprawiedliwości i Sądem) i sądami krajowymi (w ramach odesłań prejudycjalnych do Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu) a sekretariatami.

↘ Rok sądowy (Trybunał Sprawiedliwości i Sąd)

1878 nowych spraw

2301 rozstrzygniętych spraw

2489 spraw w toku

Średni czas trwania postępowań: 18,2 miesiąca

↘ Służby językowe

Trybunał jest wielojęzyczną instytucją sądowniczą, musi być więc w stanie rozpatrywać sprawy w każdym języku urzędowym Unii, w jakim zostaną wniesione. Następnie zapewnia on rozpowszechnienie swojego orzecznictwa we wszystkich językach urzędowych Unii.

24
języki
postępowania

552
kombinacje
językowe

600 prawników lingwistów tłumaczących dokumenty na piśmie

1 405 000 stron do przetłumaczenia

1 386 000 stron przetłumaczonych

511

rozpraw i posiedzeń, podczas których korzystano z tłumaczenia symultanicznego

69

tłumaczy konferencyjnych obsługujących rozprawy i spotkania

Wielojęzyczność w Trybunale
Sprawiedliwości – gwarancja równego
dostępu do wymiaru sprawiedliwości

[Obejrzyj film](#)

W Trybunale tłumaczenia sporządza się z poszanowaniem bezwzględnie obowiązującego systemu językowego, który przewiduje możliwość stosowania wszystkich kombinacji 24 języków urzędowych Unii Europejskiej. Wszystkie tłumaczone dokumenty są tekstami prawniczymi o wysoce technicznym charakterze. Z tego właśnie powodu służba językowa Trybunału zatrudnia wyłącznie prawników lingwistów, mających pełne wykształcenie prawnicze i biegłą znajomość co najmniej dwóch języków urzędowych poza językiem ojczystym.

2

Działalność sędziowska

A. Trybunał Sprawiedliwości w 2025 r.

Do Trybunału Sprawiedliwości mogą być przede wszystkim wnoszone wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym. Gdy sąd krajowy ma wątpliwości co do wykładni aktu prawnego wydanego przez Unię lub co do jego ważności, zawiesza postępowanie, które się przed nim toczy, i zwraca się do Trybunału Sprawiedliwości. Po tym, jak Trybunał Sprawiedliwości wyjaśni w swoim orzeczeniu sporne kwestie, sąd krajowy może rozstrzygnąć zawisły przed nim spór. W sprawach wymagających udzielenia odpowiedzi w bardzo krótkim terminie (na przykład w zakresie azylu, kontroli granic, porwania dzieci itd.) przewidziany jest pilny tryb prejudycjalny („PPU” – franc. procédure préjudicielle d’urgence).

Do Trybunału mogą być również wnoszone skargi bezpośrednie o stwierdzenie nieważności aktu Unii („skargi o stwierdzenie nieważności”) lub o stwierdzenie, że państwo członkowskie uchybiło prawu Unii („skargi o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom”). Jeżeli państwo członkowskie nie zastosuje się do wyroku, w którym stwierdzono uchybienie zobowiązaniom, kolejna skarga, zwana „skargą o stwierdzenie podwójnego uchybienia zobowiązaniom”, może prowadzić do nałożenia na nie przez Trybunał sankcji finansowej.

Ponadto od orzeczeń wydanych przez Sąd można składać odwołania. Trybunał Sprawiedliwości może uchylić te orzeczenia Sądu.

Do Trybunału Sprawiedliwości można również występować z wnioskami o wydanie opinii na temat zgodności z traktatami umowy, którą Unia zamierza zawrzeć z państwem trzecim lub z organizacją międzynarodową (wnosi je państwo członkowskie lub instytucja europejska).

Koen Lenaerts

Prezes
Trybunału Sprawiedliwości
Unii Europejskiej

↘ Działalność i ewolucja Trybunału Sprawiedliwości

Rok 2025 stanowi przełom pod wieloma względami.

Po pierwsze, był to pierwszy pełny rok wdrażania ostatniego etapu reformy struktury sędziowskiej Unii Europejskiej przewidzianej w [rozporządzeniu 2024/2019](#), mającej na celu zrównoważone obciążenie pracą obu sądów Unii w dążeniu do zapewnienia jak najwyższego standardu orzekania oraz jak najkrótszego czasu trwania postępowań.

Ostatni etap reformy polegał w szczególności na częściowym przekazaniu przez Trybunał Sprawiedliwości właściwości do orzekania w trybie prejudycjalnym Sądowi, co nastąpiło z dniem 1 października 2024 r. w odniesieniu do sześciu szczególnych dziedzin (VAT, akcyza, kodeks celny, klasyfikacja taryfowa, prawa pasażerów i system handlu uprawnieniami do emisji). Reforma opiera się na mechanizmie „jednego okienka”, zgodnie z którym

889

nowych spraw

580

postępowań
prejudycjalnych, w tym
4 postępowań w pilnym trybie
prejudycjalnym

Państwa członkowskie, z których
pochodziło najwięcej wniosków

Włochy	110
Polska	63
Niemcy	61
Austria	47
Bułgaria	42

58

skarg bezpośrednich,
w tym: 49 skarg o stwierdzenie
uchybień zobowiązaniom
państwa członkowskiego oraz

1 skarga o „stwierdzenie
podwójnego uchybień
zobowiązaniom”

245

odwołań od orzeczeń Sądu

1 wniosek o wydanie opinii
5 wniosków o przyznanie
pomocy prawnej

wszystkie wnioski prejudycjalne są składane do Trybunału Sprawiedliwości. W przypadku gdy wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy jednej z tych sześciu dziedzin, prezes, po wysłuchaniu wiceprezesa i pierwszego rzecznika generalnego, lub Trybunał Sprawiedliwości na zgromadzeniu ogólnym decyduje, czy wniosek ten należy przekazać do Sądu, czy pozostawić w Trybunale Sprawiedliwości. W 2025 r. spośród 74 wniosków prejudycjalnych, które obsłużyło „jedno okienko”, 65 zostało przekazanych do Sądu. Decyzje o przekazaniu tych spraw mogły zostać podjęte w najkrótszym możliwym terminie dzięki stałemu zaangażowaniu gabinetów i służb, w szczególności sekretariatu Trybunału oraz Dyrekcji Badań i Dokumentacji.

Co się tyczy rozszerzenia od dnia 1 września 2024 r. mechanizmu wstępnego rozstrzygnięcia o przyjęciu do rozpoznania odwołań od wyroków i postanowień Sądu dotyczących rozstrzygnięć sześciu nowych niezależnych izb odwoławczych oraz sporów dotyczących wykonywania umów zawierających klauzulę arbitrażową, zostało ono przeprowadzone zgodnie z praktyką wypracowaną od czasu wprowadzenia tego mechanizmu. W ten sposób spośród 36 wniosków rozpatrzonych przez izbę ds. przyjmowania odwołań do rozpoznania dwa wnioski, w tym jeden dotyczący sporu o charakterze umownym (postanowienie w sprawie SC/Eulex Kosovo [C-881/24 P](#)), który obecnie podlega właściwości tej izby, zostały uwzględnione, ponieważ dotyczyły kwestii istotnych dla jedności, spójności lub rozwoju prawa Unii.

Jeśli chodzi o skład Trybunału, w 2025 r. nowy sędzia ze Słowenii, M. Bošnjak, objął stanowisko po zmarłym w dniu 20 czerwca 2024 r. Marku Ilešiču, którego pożegnaliśmy z wielkim żalem. Ze stanowiska odszedł także pierwszy bułgarski sędzia Trybunału Sprawiedliwości, A. Arabadjiev, a zastąpił go A. Kornezov, poprzednio sędzia Sądu.

Wreszcie rok 2025 stanowi ważny punkt zwrotny w polityce Trybunału w obszarze komunikacji i przejrzystości. Poczyniono znaczące postępy w celu dalszego zbliżania europejskiego wymiaru sprawiedliwości do obywateli i lepszego spełniania potrzeb prawników.

Strona, która nie jest w stanie ponieść kosztów postępowania, może złożyć wniosek o przyznanie pomocy prawnej.

W zakresie komunikacji nie tylko rozpoczęto rozpowszechnianie serii materiałów wideo, w których członkowie Trybunału Sprawiedliwości pokrótce przedstawiają jego najważniejsze orzeczenia, ale także prowadzono prace nad realizacją kilku ważnych projektów, które wdrożono na początku 2026 r.: przebudowy strony internetowej Curia, opracowania nowej, unowocześnionej wyszukiwarki dla użytkowników z zewnątrz oraz przeobrażenia Curia Web TV w platformę dostępną dla wszystkich internautów. Zmiany te znacznie poprawią powszechny dostęp do informacji sądowych.

Jeśli chodzi o zwiększenie przejrzystości postępowań toczących się przed Trybunałem należy również wspomnieć o publikowaniu pism procesowych i uwag na piśmie przedkładanych w sprawach prejudycjalnych, na co zdecydowano się przy okazji najnowszej reformy systemu sądownictwa, a także o przyjęciu w dniu 1 kwietnia 2025 r. decyzji w sprawie zasad i sposobu wprowadzenia w życie transmisji posiedzeń. Ich transmitowanie pomaga lepiej zrozumieć rolę Trybunału i jego działalność oraz zapoznać się z zarzutami, argumentami i uwagami przedstawianymi przez strony oraz z opiniami rzeczników generalnych i orzeczeniami wydawanymi przez Trybunał.

Oprócz swojej podstawowej pracy orzeczniczej Trybunał kontynuował działania w zakresie szkoleń, komunikacji i wymiany informacji z sądami państw członkowskich. W dniach 3–5 września 2025 r. w Sofii (Bułgaria) odbyła się trzecia edycja konferencji „EUited in diversity”, w której uczestniczyły trybunały konstytucyjne i równoważne instytucje sprawujące kompetencje ustrojowe w państwach członkowskich Unii oraz Trybunał Sprawiedliwości, w celu ożywienia dialogu między sądami i interakcji w ramach wspólnego porządku prawnego, jaki tworzą Unia i porządki prawne państw członkowskich. W dniach 1 i 2 grudnia 2025 r. Trybunał gościł około 150 sędziów z państw członkowskich na dorocznym Forum sędziów. Forum to, zorganizowane po raz pierwszy w 1968 r., daje sędziom krajowym możliwość zapoznania się z funkcjonowaniem Trybunału i bezpośredniej rozmowy z jego członkami w samej jego siedzibie, na tematy będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, zacieśniając w ten sposób jeszcze współpracę z sądami krajowymi. Na uwagę zasługuje również coraz prężniejsza organizacja spotkań i szkoleń organizowanych w ramach Sieci Sądowej Unii Europejskiej i we współpracy z Europejską Siecią Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości (EJTN), w szczególności w związku z postępowaniem prejudycjalnym. Wreszcie w grudniu 2025 r. Trybunał był po raz pierwszy gospodarzem finału konkursu *Themis* organizowanego przez EJTN. Ten prestiżowy konkurs daje przyszłym sędziom lub prokuratorom ze wszystkich zakątków Europy wyjątkową okazję do pogłębienia praktycznej wiedzy na temat prawa Unii, a tym samym przyczynia się do konsolidacji wspólnej kultury sądowniczej w Unii.

Statystyki za miniony rok nadal wskazują na wysoką liczbę spraw wnoszonych do Trybunału Sprawiedliwości (889) oraz spraw zakończonych przez Trybunał (774), przy czym ta ostatnia liczba wynika w dużej mierze z częściowego odnowienia składu Trybunału w 2024 r. Na dzień 31 grudnia 2025 r. liczba spraw w toku wynosiła 1322. Średni czas trwania postępowania, we wszystkich rodzajach spraw łącznie, wyniósł w 2025 r. 16,7 miesiąca.

774 rozstrzygnięte sprawy

561 postępowań prejudycjalnych,
w tym: 3 postępowania w pilnym trybie
prejudycjalnym

51 skarg bezpośrednich,
w tym: 38 uchybień zobowiązaniom
stwierdzonych w stosunku
do 20 państw członkowskich

5 wyroków w przedmiocie „stwierdzenia
podwójnego uchybienia zobowiązaniom”

156 odwołań od orzeczeń Sądu,
w tym: 24 odwołania uchylające
orzeczenie Sądu

Średni czas trwania postępowań:

16,7 miesiąca

Średni czas trwania postępowania w pilnym
trybie prejudycjalnym: 3,4 miesiąca

1322

spraw w toku na dzień
31 grudnia 2025 r.

Główne dziedziny

Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości	142
Pomoc państwa i konkurencja	132
Polityka gospodarcza i pieniężna	111
Swobodny przepływ osób i swoboda przedsiębiorczości – rynek wewnętrzny	106
Ochrona konsumentów	95
Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa	79
Zbliżanie ustawodawstw	76
Środowisko naturalne	63
Polityka społeczna	52
Transport	47

[Zobacz szczegółowe statystyki
Trybunału Sprawiedliwości](#)

↘ Członkowie Trybunału Sprawiedliwości

W skład Trybunału Sprawiedliwości wchodzi 27 sędziów i 11 rzeczników generalnych.

Sędziowie i rzecznicy generalni są mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy państw członkowskich, po zasięgnięciu opinii komitetu, którego zadaniem jest opiniowanie kandydatów do wykonywania danej funkcji. Kadencja sędziów trwa sześć lat i jest odnawialna.

Są oni wybierani spośród osób o niekwestionowanej niezależności oraz mających wymagane w ich państwach kwalifikacje do zajmowania najwyższych stanowisk sądowych lub będących prawnikami o uznanych kompetencjach.

Sędziowie pełnią swoje funkcje przy zachowaniu całkowitej bezstronności i niezależności.

Sędziowie Trybunału Sprawiedliwości wybierają ze swego grona prezesa i wiceprezesa. Sędziowie i rzecznicy generalni mianują sekretarza na sześcioletnią kadencję.

Rzecznicy generalni przedstawiają, przy zachowaniu całkowitej bezstronności i niezależności, stanowisko prawne zwane „opinią” w przedłożonych im sprawach. Opinia nie jest wiążąca, lecz przedstawia dodatkowy punkt widzenia na przedmiot sporu.

W 2025 r. stanowiska sędziów w Trybunału Sprawiedliwości objęli: w czerwcu Marko Bošnjak (Słowenia), który zastąpił Marka Ilešiča, a we wrześniu Alexander Kornezov (Bułgaria), który zastąpił Alexandra Arabadjieva.

K. Lenaerts
prezes

T. von Danwitz
wiceprezes

F. Biltgen
prezes pierwszej izby

K. Jürimäe
prezeska drugiej izby

C. Lycourgos
prezes trzeciej izby

I. Jarukaitis
prezes czwartej izby

**M.L. Arastey
Sahún**
prezeska piątej izby

M. Szpunar
pierwszy rzecznik
generalny

I. Ziemele
prezeska szóstej izby

J. Passer
prezes dziesiątej izby

O. Spineanu-Matei
prezeska ósmej izby

M. Condlanzi
prezes dziewiątej
izby

F. Schalin
prezes siódmej izby

J. Kokott
rzeczniczka
generalna

S. Rodin
sędzia

**M. Campos
Sánchez-Bordona**
rzecznik generalny

E. Regan
sędzia

**N.J. Cardoso da
Silva Piçarra**
sędzia

A. Kumin
sędzia

N. Jääskinen
sędzia

J. Richard de la Tour
rzecznik generalny

A. Rantos
rzecznik generalny

D. Gratsias
sędzia

M. Gavalec
sędzia

N. Emiliou
rzecznik generalny

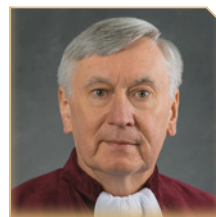
Z. Csehi
sędzia

T. Čapeta
rzeczniczka
generalna

L. Medina
rzeczniczka
generalna

B. Smulders
sędzia

D. Spielmann
rzecznik generalny

A. Biondi
rzecznik generalny

S. Gervasoni
sędzia

N. Fenger
sędzia

R. Frenco
sędzia

R. Norkus
rzecznik generalny

M. Bošnjak
sędzia

A. Kornezov
sędzia

A. Calot Escobar
sekretarz

Porządek pierwszeństwa obowiązujący od dnia 7.10.2025 r.

B. Sąd w 2025 r.

Sąd rozpoznaje przede wszystkim w pierwszej instancji skargi bezpośrednie na akty instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej, wnoszone przez osoby fizyczne lub prawne, gdy dany akt dotyczy ich indywidualnie i bezpośrednio (osoby, spółki, stowarzyszenia itd.), a także przez państwa członkowskie, oraz skargi bezpośrednie o naprawienie szkody wyrządzonej przez instytucje lub ich pracowników.

Od orzeczeń Sądu przysługuje ograniczone do kwestii prawnych odwołanie do Trybunału Sprawiedliwości. W sprawach, które były już dwukrotnie badane (przez niezależną izbę odwoławczą, a następnie przez Sąd), Trybunał Sprawiedliwości przyjmuje odwołanie do rozpoznania wyłącznie wtedy, gdy dotyczy ono kwestii mającej znaczenie dla jedności, spójności lub rozwoju prawa Unii.

Od dnia 1 października 2024 r. Sąd jest również właściwy do rozpoznawania wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym przekazanych przez Trybunał Sprawiedliwości, które odnoszą się wyłącznie do jednej lub kilku spośród sześciu dziedzin szczególnych: wspólny system podatku od wartości dodanej, podatek akcyzowy, kodeks celny, klasyfikacja taryfowa towarów w Nomenklaturze scalonej, odszkodowanie i pomoc dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia usług transportowych oraz system handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

Znaczna część sporów przed Sądem dotyczy kwestii gospodarczych: własności intelektualnej (znaki towarowe i wzory Unii Europejskiej), konkurencji, pomocy państwa oraz nadzoru bankowego i finansowego. Sąd jest również właściwy do orzekania w dziedzinie służby publicznej w sporach między Unią Europejską a jej pracownikami.

Marc van der Woude
Prezes Sądu Unii Europejskiej

↘ Działalność i ewolucja Sądu

W 2025 r. we wrześniu miały miejsce dwa ważne dla Sądu wydarzenia. Były nimi częściowe odnowienie składu sędziowskiego oraz zakończenie okresu przejściowego w zakresie rozpoznawania wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

W dniu 15 września 2025 r. w ramach częściowego odnowienia składu odeszło z Sądu troje członków: sędzia V. Tomljenović, prezes izby M. Mastroianni i prezeska izby O. Porchia, natomiast sędzia A. Kornezov został mianowany sędzią Trybunału Sprawiedliwości. Mieli oni ważny wkład w orzecznictwo, za co Sąd jest im niezmiernie wdzięczny. W tym samym dniu sędziowie F. Bestagno, R. Pezzuto i T. Pavelin złożyli ślubowanie jako nowi członkowie Sądu. Sąd w nowym składzie wybrał ponownie na trzyletnią kadencję prezesa i wiceprezesa oraz wyłonił dziesięcioro prezesów izb.

989
nowych spraw

820
skarg bezpośrednich, w tym:

Własność intelektualna
i przemysłowa 257

Służba publiczna
Unii Europejskiej 109

Pomoc państwa i konkurencja 39

21 skarg wniesionych przez
państwa członkowskie

65 odesłań prejudycjalnych

52 wnioski o przyznanie
pomocy prawnej

Strona, która nie jest w stanie ponieść kosztów postępowania, może złożyć wniosek o przyznanie pomocy prawnej.

Jednocześnie dobiegł końca okres przejściowy, który Sąd wprowadził w związku z częściowym przekazaniem właściwości do orzekania w trybie prejudycjalnym z Trybunału Sprawiedliwości do Sądu na podstawie wprowadzonej rozporządzeniem 2024/2019 reformy, która weszła w życie z dniem 1 października 2024 r. W Sądzie utworzono w związku z tym dwie wyspecjalizowane izby do rozpoznawania wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, składające się z sześciu sędziów, w tym jednego rzecznika generalnego, wybranego do celów rozpatrywania tych wniosków. W odróżnieniu od skarg bezpośrednich wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym są bowiem, bez uszczerbku dla późniejszego przekazania sprawy do innego składu, początkowo przydzielane izbie złożonej z pięciu sędziów. Aby zapewnić jak najsprawniejsze rozpatrywanie wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, Sąd wybrał również dwóch sędziów, którzy zastępują wspomnianych rzeczników generalnych w razie wystąpienia przeszkody w wykonywaniu przez nich obowiązków.

Reorganizacja oraz objęcie stanowisk przez nowych członków miały pozytywny wpływ na działalność orzeczniczą Sądu, który w 2025 r. zakończył 1527 spraw (w tym 404 sprawy połączone wniesione przez byłych posłów do Parlamentu Europejskiego przeciwko Parlamentowi Europejskiemu, dotyczące uzupełniającego systemu emerytalnego), co stanowi absolutny rekord w jego historii. Ponieważ wniesiono 989 nowych spraw, liczba spraw w toku na koniec roku zmniejszyła się do 1167. Jeśli chodzi konkretnie o odesłania prejudycjalne, w 2025 r. do Sądu przekazano 65 wniosków, a 16 spraw prejudycjalnych zostało zakończonych.

Średni czas trwania postępowania wyniósł, rozpatrując łącznie wszystkie dziedziny i rodzaje orzeczeń, 18,9 miesiąca. Jeśli 404 zasadniczo identyczne sprawy potraktować jako jedną, wówczas średni czas trwania postępowania wynosi jedynie 16 miesięcy. W przypadku odesłań prejudycjalnych czas ten jest krótszy i wynosi 6,2 miesiąca.

W 2025 r. 34,7 % spraw zostało zamkniętych przez składy pięcioosobowe (w tym ww. 404 sprawy połączone). Dwie spośród najważniejszych spraw (zob. rozdział „Przegląd najważniejszych orzeczeń roku”) Sąd rozpatrzył w składzie wielkiej izby złożonej z 15 sędziów, a dwie – w składzie izby pośredniej liczącej 9 sędziów, która została utworzona w Sądzie w ramach najnowszej reformy w 2024 r. Były to sprawy *Stevi i The New York Times/Komisja* oraz *Austria/Komisja* (wielka izba), oraz sprawy połączone *YL/Rada i YL/Rada i EUIPO* (izba pośrednia).

W pierwszym pełnym roku od czasu częściowego przekazania właściwości do orzekania w trybie prejudycjalnym w dniu 1 października 2024 r. Sąd okrzepł w swojej nowej roli i sprawnie włączył rozpoznanie tych wniosków do swego wewnętrznego funkcjonowania, jednocześnie rozpatrywał w sumie wyjątkowo dużą liczbę spraw. Dzięki temu, że obecnie Sąd prowadzi sprawy skutecznie i proaktywnie, jest on bardziej niż kiedykolwiek gotowy na nowe wyzwania.

Savvas Pappasavvas

Wiceprezes Sądu
Unii Europejskiej

↘ Najistotniejsze nowe orzecznictwo

Rok 2025 przede wszystkim ukazał skutki reformy wprowadzonej [rozporządzeniem 2024/2019](#). Reforma ta, wprowadzona na tle wzrostu zarówno liczby spraw prejudycjalnych oczekujących na rozpatrzenie, jak i średniego czasu ich rozpatrywania przez Trybunał Sprawiedliwości, przyniosła dwie istotne zmiany dla Sądu, polegające na utworzeniu nowego składu orzekającego oraz na częściowym przekazaniu Sądowi właściwości w sprawach prejudycjalnych.

Powstała w ten sposób izba pośrednia, składająca się z 9 sędziów, wydała swój pierwszy wyrok i otrzymała do rozpatrzenia kilka spraw. Utworzenie tej izby wynikało z chęci zapewnienia spójności orzeczeń prejudycjalnych wydawanych przez Sąd oraz prawidłowego przebiegu postępowania.

Również izba prejudycjalna Sądu wydała swoje pierwsze orzeczenia. Dotyczyły one dwóch z sześciu szczególnych dziedzin przekazanych do Sądu. Były nimi podatek akcyzowy i wspólny system podatku od wartości dodanej.

W pierwszej rozpoznawanej przez Sąd sprawie prejudycjalnej, zakończonej wyrokiem z dnia 9 lipca 2025 r., *Gotek* ([T-534/24](#)), wniosek dotyczył wykładni art. 7 i 8 dyrektywy Rady 2008/118/WE i został złożony w ramach sporu pomiędzy osobą fizyczną a ministerstwem finansów Chorwacji w przedmiocie odzyskania podatku akcyzowego należnego od tej osoby na podstawie fikcyjnej dostawy wyrobów akcyzowych wykazanych na fałszywych fakturach.

W sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej Sąd orzekł, w wyroku z dnia 26 listopada 2025 r., *Versãofast* ([T-657/24](#)), w przedmiocie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczącego wykładni art. 135 ust. 1 lit. b) dyrektywy Rady 2006/112/WE, przedstawionego w ramach sporu między *Versãofast* a organem podatkowym dotyczącego działalności pośrednictwa kredytowego prowadzonej przez tę spółkę, którą wspomniany organ podatkowy zakwalifikował jako czynności pośrednictwa kredytowego zwolnione z podatku od wartości dodanej.

Również rzecznicy generalni wspierający Sąd przy rozpoznawaniu wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym przedstawili swoje pierwsze opinie.

W opinii w sprawie *Accorinvest* ([T-653/24](#)), przedstawionej w dniu 29 października 2025 r., rzeczniczka generalna Maja Brkan zbadała wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczący wykładni art. 1 ust. 2 dyrektywy Rady 2008/118/WE, w związku z którym Sąd miał ustalić, czy opłata za przesyłanie energii elektrycznej może być zakwalifikowana jako „dodatkový podatek pośredni” w rozumieniu art. 1 ust. 2 dyrektywy 2008/118 i czy wchodzi ona w zakres stosowania tego przepisu.

Z kolei w opinii w sprawie *European Air Charter* ([T-656/24](#)), przedstawionej w dniu 26 listopada 2025 r., rzecznik generalny J. Martín y Pérez de Nanclares zbadał wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez sąd krajowy w Düsseldorfie (Niemcy), w którym zwrócono się do Sądu o wyjaśnienie pojęcia „»bezpośredniego« związku przyczynowego” między wystąpieniem nadzwyczajnej okoliczności w rozumieniu art. 5 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 261/2004, mającej wpływ na lot, a opóźnieniem kolejnego lotu.

Częściowe przekazanie Sądowi właściwości do orzekania w sprawach prejudycjalnych stanowi ważny krok dla instytucji, która pierwotnie miała rozstrzygać spory wymagające dogłębnej analizy złożonych stanów faktycznych, a obecnie ma za zadanie prowadzić dialog z sądami krajowymi. Miniony rok pokazał, że Sąd sprostał wyzwaniom zarówno pod względem jakości pierwszych wydanych orzeczeń, jak i średniego czasu trwania postępowania.

1527
rozstrzygniętych spraw

1399
skarg bezpośrednich, w tym:

Własność intelektualna i przemysłowa	303
Pomoc państwa i konkurencja	126
Służba publiczna Unii Europejskiej	67

16 odesłań prejudycjalnych

Średni czas trwania postępowań: 18,9 miesiąca

Odsetek orzeczeń, od których wniesiono odwołanie
do Trybunału Sprawiedliwości: 26 %

1167
spraw w toku
(na dzień 31 grudnia 2025 r.)

Główne dziedziny

Własność intelektualna i przemysłowa	276
Służba publiczna Unii Europejskiej	164
Środki ograniczające	125
Prawo instytucjonalne	88
Pomoc państwa i konkurencja	66
Środowisko naturalne	63
Polityka gospodarcza i pieniężna	46
Dostęp do dokumentów	40
Podatki	40
Zamówienia publiczne	37

Liczba rozstrzygniętych spraw zawiera 404 co do istoty identyczne połączone sprawy, dotyczące uzupełniającego systemu emerytalnego posłów europejskich.

[Zobacz szczegółowe statystyki Sądu](#)

↘ Członkowie Sądu

W skład Sądu wchodzi po dwóch sędziów z każdego państwa członkowskiego.

Sędziowie są wybierani spośród osób o niekwestionowanej niezależności i mogących zajmować wysokie stanowiska sądowe. Są oni mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy państw członkowskich, po zasięgnięciu opinii komitetu, którego zadaniem jest opiniowanie kandydatów do wykonywania funkcji sędziego. Kadencja sędziów trwa sześć lat i jest odnawialna. Sędziowie wybierają ze swego grona na trzyletnią kadencję prezesa oraz wiceprezesa. Mianują oni sekretarza na sześcioletnią kadencję.

Sędziowie pełnią swoje funkcje przy zachowaniu całkowitej bezstronności i niezależności.

W czerwcu 2025 r. w Sądzie objęło stanowiska dwoje nowych członków: sędzia Jörgen Hettne (Szwecja) i sędzia Danutė Jočienė (Litwa), którzy zastąpili, odpowiednio, Fredrika Schalina, mianowanego w 2024 r. sędzią Trybunału Sprawiedliwości, oraz Rimvydasa Norkusa, mianowanego w 2024 r. rzecznikiem generalnym Trybunału Sprawiedliwości.

Wraz z częściowym odnowieniem składu Sądu we wrześniu 2025 r. stanowiska objęło troje nowych członków: sędzia Francesco Bestagno (Włochy) i sędzia Raffaella Pezzuto (Włochy), którzy zastąpili, odpowiednio, Roberta Mastroianniego i Ornellę Porchię, oraz sędzia Tanja Pavelin (Chorwacja), która zastąpiła Vesnę Tomljenović.

M. van der Woude
prezes

S. Papisavvas
wiceprezes

E. Buttigieg
prezes pierwszej izby

N. Pótorak
prezeska drugiej izby

K. Kowalik-Bańczyk
prezeska trzeciej izby

G. De Baere
prezes czwartej izby

M. Sampol Pucurull
prezes piątej izby

P. Škvařilová-Pelzl
prezeska szóstej izby

K. Kecsmár
prezes siódmej izby

I. Gâlea
prezes ósmej izby

S. Kingston
prezeska dziewiątej izby

S.L. Kalèda
prezes dziesiątej izby

M. Jaeger
sędzia

H. Kanninen
sędzia

J. Schwarcz
sędzia

M. Kancheva
sędzia

L. Madise
sędzia

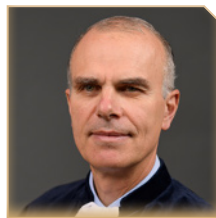
A. Marcoulli
sędzia

I. Reine
sędzia

R. da Silva Passos
sędzia

P. Nihoul
sędzia

J. Svenningsen
sędzia

U. Öberg
sędzia

M.J. Costeira
sędzia

C. Mac Eochaidh
sędzia

T. Pynnä
sędzia

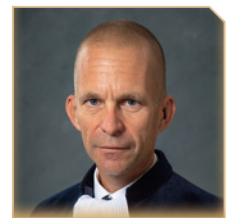
L. Truchot
sędzia

J. Laitenberger
sędzia

J. Martín y Pérez de Nanclares
sędzia

G. Hesse
sędzia

M. Stancu
sędzia

I. Nõmm
sędzia

G. Steinfatt
sędzia

T. Perišin
sędzia

D. Petrlík
sędzia

M. Brkan
sędzia

P. Zilgalvis
sędzia

I. Dimitrakopoulos
sędzia

D. Kukovec
sędzia

T. Tóth
sędzia

B. Ricziová
sędzia

**E. Tichy-
Fisslberger**
sędzia

W. Valasidis
sędzia

S. Verschuur
sędzia

**L. Spangsberg
Grønfeld**
sędzia

H. Cassagnabère
sędzia

R. Meyer
sędzia

J. Hettne
sędzia

D. Jočienė
sędzia

F. Bestagno
sędzia

R. Pezzuto
sędzia

T. Pavelin
sędzia

V. Di Bucci
sekretarz

Porządek pierwszeństwa
obowiązujący od dnia 16.9.2025 r.

C. Orzecznictwo w roku 2025

[●] **W centrum uwagi** Obywatelstwo Unii a „złote paszporty”

 Wyrok Komisja/Malta (*Obywatelstwo w zamian za inwestycje*) ([C-181/23](#))

Od 2014 r. Malta stosowała mechanizmy umożliwiające obywatelom państw trzecich uzyskanie obywatelstwa maltańskiego w zamian za wkłady finansowe i inwestycje. W 2020 r. mechanizm ten został zastąpiony nowym programem „nabywanie obywatelstwa maltańskiego w drodze naturalizacji za wyjątkowe zasługi w związku z inwestycją bezpośrednią”. System ten pozwalał inwestorom zagranicznym oraz niektórym członkom ich rodzin uzyskać maltańskie obywatelstwo w zamian za wpłaty wysokich kwot na rzecz państwa, nabycie lub wynajęcie nieruchomości na Malcie, przekazanie darowizny na rzecz zatwierdzonej organizacji oraz spełnienie wymogu tzw. legalnego zamieszkania, którego czas trwania można było skrócić za dodatkową opłatą.

Komisja Europejska uznała, że program ten budzi wątpliwości w świetle prawa Unii, ponieważ nabycie obywatelstwa państwa członkowskiego automatycznie nadaje danej osobie obywatelstwo Unii. Zdaniem Komisji wprowadzony w 2020 r. nowy maltański program opierał się bowiem na zasadniczo transakcyjnej logice. Jego centralny element stanowiły warunki finansowe, a wymóg zamieszkania nie oznaczał faktycznej i trwałej obecności na terytorium kraju. Możliwość znacznego skrócenia okresu zamieszkania w zamian za wyższą opłatę wskazywała, że związek wnioskodawcy z państwem członkowskim nie był decydującym kryterium przyznania obywatelstwa. Komisja uznała zatem, że system ten prowadzi do swoistej komercjalizacji obywatelstwa Unii, co jest niezgodne z charakterem tego statusu.

Komisja skierowała sprawę do Trybunału Sprawiedliwości, który przypomniał, że obywatelstwo Unii stanowi podstawowy status obywateli państw członkowskich. Przyznaje ono prawa i nakłada obowiązki oraz jest szczególnym stosunkiem opartym na solidarności i lojalności między państwem a jego obywatelami. Na tym stosunku zbudowane jest również wzajemne zaufanie państw członkowskich, na którego podstawie wprowadzono obywatelstwo europejskie wraz z przyjęciem traktatu z Maastricht, gdyż każde państwo godzi się na skutki decyzji innych państw w zakresie obywatelstwa.

Trybunał zauważył, że zgodnie z tym programem przyznanie obywatelstwa maltańskiego zależy głównie od spełnienia określonych z góry warunków finansowych, a wymóg zamieszkania, który nie oznacza konieczności wykazania rzeczywistego zamieszkania na Malcie przez określony czas, nie prowadzi do faktycznej integracji ze społeczeństwem maltańskim. Wskazał, że ustaleń tych nie podważa istnienie kontroli w zakresie bezpieczeństwa i reputacji, na które powołuje się Malta, ponieważ ograniczają się one zasadniczo do zapobiegania pewnym zagrożeniom dla interesu publicznego.

Trybunał uznał, że program naturalizacji oparty na takiej transakcyjnej procedurze jest sprzeczny z samą naturą obywatelstwa Unii. Państwo członkowskie, przyznając swoje obywatelstwo, a tym samym obywatelstwo europejskie, głównie w zamian za z góry określone opłaty lub inwestycje, nie wymagając przy tym autentycznej więzi solidarności i lojalności między sobą a kandydatem do naturalizacji, narusza wzajemne zaufanie, na którym opiera się Unia.

Ustanawiając i wdrażając ten program obywatelstwa dla inwestorów, Malta uchybiła zatem swoim zobowiązaniom państwa członkowskiego i naruszyła zasadę lojalnej współpracy.

Czym jest obywatelstwo Unii Europejskiej?

Obywatelstwo Unii Europejskiej jest jednym z podstawowych elementów integracji europejskiej. Zostało ono ustanowione traktatem z Maastricht i jest zapisane w art. 20 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Nadaje wszystkim osobom posiadającym obywatelstwo państwa członkowskiego wspólny status, który w stosunku do obywatelstwa państwowego ma charakter dodatkowy i go nie zastępuje. Przyznaje ważne prawa, takie jak prawo do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich, prawo do głosowania i kandydowania w wyborach samorządowych i europejskich w państwie zamieszkania, a także prawo do korzystania z ochrony dyplomatycznej i konsularnej innych państw członkowskich w państwach trzecich.

Fundamentem obywatelstwa Unii jest solidarność i wzajemne zaufanie między państwami członkowskimi i ich obywatelami. Jego przyznanie wynika automatycznie ze statusu obywatela państwa członkowskiego, który z kolei opiera się na istnieniu szczególnych więzi solidarności i lojalności między obywatelem a państwem. To właśnie ta szczególna więź uzasadnia przyznanie praw związanych z obywatelstwem Unii, z których można korzystać w całej Unii.

Obywatelstwo Unii w orzecznictwie Trybunału

Od momentu ustanowienia obywatelstwa Unii przez traktat z Maastricht (1993 r.) w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości wyjaśniano stopniowo jego dokładny zakres. Już w wyroku *Martínez Sala* ([C-85/96](#)) Trybunał uznał, że status obywatela Unii pozwala w niektórych sytuacjach na bezpośrednie powołanie się na zasadę niedyskryminacji ze względu na obywatelstwo. Kierunek ten został podtrzymany w wyroku *Grzelczyk* ([C-184/99](#)), w którym Trybunał stwierdził, że obywatelstwo Unii ma stanowić „podstawowy status” obywateli państw członkowskich, co stanowiło symboliczny i prawny przełom w integracji europejskiej.

Następnie Trybunał sprecyzował zakres i granice tego statusu. W wyroku *Rottmann* ([C-135/08](#)) orzekł, że krajowe decyzje dotyczące utraty obywatelstwa, jako że wiążą się z utratą obywatelstwa Unii, muszą być zgodne z zasadą proporcjonalności. Niewiele później, w wyroku *Zambrano* ([C-34/09](#)), potwierdził, że małe dziecko, które posiada obywatelstwo państwa członkowskiego, a zatem jest obywatelem Unii, musi mieć faktyczną możliwość korzystania z istoty praw związanych z tym statusem. W związku z tym nie można odmówić zezwolenia na pobyt jego rodzicom, którzy są obywatelami państwa trzeciego. W przypadku braku takiego zezwolenia dziecko byłoby zmuszone opuścić terytorium Unii, by podążyć za rodzicami, i tym samym zostałoby pozbawione faktycznej możliwości korzystania z istoty praw wynikających z obywatelstwa Unii.

Podobnie w wyroku *Stolichna obshtina, rayon „Pancharevo”* (C-490/20) Trybunał orzekł, że państwo członkowskie jest do celów stosowania prawa Unii zobowiązane do uznania ustanowionej zgodnie z prawem w innym państwie członkowskim więzi pokrewieństwa z dwiema osobami tej samej płci, aby zapewnić dziecku faktyczną możliwość korzystania z praw związanych z obywatelstwem Unii, w szczególności ze swobody przemieszczania się. Trybunał ustalił w ten sposób koncepcję obywatelstwa europejskiego, które przejawia się konkretnie w prawie do prowadzenia zwykłego życia rodzinnego.

Wreszcie w niedawnym wyroku *Udlændinge- og Integrationsministeriet* (C-689/21) Trybunał potwierdził, że chociaż państwa członkowskie zachowują kompetencje w zakresie obywatelstwa, muszą one sprawować je w sposób, który nie narusza nieproporcjonalnie istoty praw wynikających z obywatelstwa Unii, i zatem podkreślił po raz kolejny centralną i ochronną rolę tego statusu w porządku prawnym Unii.

Obywatel Unii ma prawo do:

- swobodnego przemieszczania się, mieszkania, pracy lub nauki na terenie innego państwa członkowskiego;
- głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych i europejskich w państwie zamieszkania;
- składania petycji do Parlamentu Europejskiego lub przedstawiania inicjatywy obywatelskiej Komisji Europejskiej;
- odwoływania się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w związku z niewłaściwym działaniem administracji w instytucji Unii;
- korzystania z ochrony konsularnej innego państwa członkowskiego, jeżeli jego państwo nie ma przedstawicielstwa w państwie trzecim;
- zwracania się o dostęp do dokumentów instytucji UE;
- zwracania się do instytucji Unii w wybranym przez siebie jednym z 24 języków urzędowych.

[●] W centrum uwagi Dyrektywa w sprawie wynagrodzeń minimalnych przed Trybunałem Sprawiedliwości

 Wyrok *Dania/Parlament i Rada (Adekwatne wynagrodzenia minimalne)* ([C-19/23](#))

Przyjęta w październiku 2022 r. przez Parlament Europejski i Radę [dyrektywa \(UE\) 2022/2041](#) w sprawie wynagrodzeń minimalnych ma na celu poprawę warunków życia i pracy pracowników w Unii. Ustanawia wspólne ramy mające przyczynić się do adekwatności ustawowych wynagrodzeń minimalnych tam, gdzie one istnieją, oraz mające wzmocnić rolę układów zbiorowych w ustalaniu wynagrodzeń. Omawiana dyrektywa została przyjęta na podstawie art. 153 ust. 1 lit. b) TFUE dotyczącego warunków pracy i zastrzega, że nie narusza kompetencji państw członkowskich w zakresie ustalania wynagrodzeń ani autonomii partnerów społecznych.

Dania, popierana przez Szwecję, zakwestionowała kompetencje Unii do podejmowania działań w tej dziedzinie. Dania uznała, że pomimo pozornie proceduralnego charakteru dyrektywy, w rzeczywistości prowadzi ona do bezpośredniej ingerencji Unii w ustalanie wynagrodzeń. Tymczasem dziedzina ta jest wyraźnie wyłączona z kompetencji Unii na mocy art. 153 ust. 5 TFUE. Dania twierdziła również, że niektóre obowiązki nałożone na państwa członkowskie naruszają prawo zrzeszania się i duński model stosunków pracowniczych, oparty na dużej autonomii partnerów społecznych.

Trybunał przypomniał, że Unia może działać wyłącznie w granicach kompetencji przyznanych jej w traktatach. Wyjaśnił, że wyłączenie dotyczące „wynagrodzeń” ma na celu uniemożliwienie jakiegokolwiek bezpośredniej harmonizacji poziomu wynagrodzeń na szczeblu unijnym. Wyłączenie to nie może jednak być interpretowane w sposób tak szeroki, by pozbawiać istoty kompetencji Unii w zakresie polityki społecznej, w szczególności w zakresie poprawy warunków pracy.

Trybunał uznał, że dyrektywa w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych nie wprowadza ani europejskiej płacy minimalnej, ani zharmonizowanego poziomu wynagrodzeń w Unii. Zasadniczo określa ona jedynie minimalne wymogi proceduralne, pozostawiając państwom członkowskim szeroki zakres uznania przy ustalaniu i aktualizowaniu płac minimalnych.

W odniesieniu do promowania rokowań zbiorowych Trybunał zauważył, że dyrektywa nie nakłada obowiązku osiągnięcia żadnego określonego rezultatu. Państwa członkowskie, w których układami zbiorowymi objęte jest mniej niż 80 % pracowników, muszą jedynie stworzyć ramy sprzyjające takim rokowaniom i w związku z tym przyjąć plan działania na ich rzecz. Są to zobowiązania do starannego działania, wprowadzone z poszanowaniem różnorodnych tradycji krajowych i autonomii partnerów społecznych, zaś dyrektywa nie przewiduje w szczególności żadnego obowiązku osiągnięcia przez te państwa członkowskie minimalnego zasięgu układów zbiorowych.

Trybunał uznał jednak, że niektóre przepisy dyrektywy w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych wykraczają poza te ramy proceduralne. Uznał bowiem, że nałożenie na państwa członkowskie obowiązku uwzględniania określonych kryteriów przy ustalaniu i aktualizowaniu ustawowych wynagrodzeń minimalnych, takich jak koszty utrzymania, ogólny poziom wynagrodzeń lub produktywność, oznacza harmonizację części elementów składowych ustawowych wynagrodzeń minimalnych. Trybunał doszedł do podobnego wniosku w odniesieniu do przepisu tej dyrektywy zakazującego obniżania ustawowego wynagrodzenia minimalnego, jeżeli podlega ono mechanizmom automatycznej indeksacji. Przepisy te stanowią zatem bezpośrednią ingerencję w ustalanie wynagrodzeń. W związku z tym Trybunał uchylił przepisy dyrektywy przewidujące taką bezpośrednią ingerencję Unii w ustalanie wynagrodzeń, a tym samym wykraczające poza kompetencje przyznane jej w traktatach. W pozostałym zakresie Trybunał oddalił skargę Danii.

W ten sposób Trybunał sprecyzował zależność między kompetencjami Unii w zakresie polityki społecznej a wyłączeniem dotyczącym wynagrodzeń, i potwierdził, że Unia może regulować procedury i promować rokowania zbiorowe, nie ingerując przy tym bezpośrednio w ustalanie wynagrodzeń.

Co stanowi art. 153 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)?

Artykuł 153 TFUE określa dziedziny, w których Unia Europejska może wspierać i uzupełniać działania państw członkowskich w zakresie polityki społecznej. Upoważnia on w szczególności Unię do przyjęcia dyrektyw ustanawiających minimalne wymagania w takich dziedzinach, jak warunki pracy, ochrona pracowników, równość kobiet i mężczyzn czy informowanie pracowników i konsultacje z nimi.

Artykuł ten jasno zakreśla jednak granice działania Unii. W ust. 5 wyraźnie wyłączono z zakresu kompetencji Unii niektóre kwestie, w szczególności wynagrodzenia, prawo zrzeszania się, prawo do strajku i prawo do lokautu. Wyłączenie to ma na celu zachowanie autonomii państw członkowskich i partnerów społecznych w dziedzinach uznanych za istotne dla ich tradycji społecznych i ustrojowych. Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości precyzuje, że chociaż Unia może przyjmować przepisy mające pośredni wpływ na wynagrodzenia, nie może ona bezpośrednio ingerować w ustalanie ich wysokości.

Dyrektywa (UE) 2022/2041 w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych

Dyrektywa (UE) 2022/2041 ma na celu poprawę warunków życia i pracy w Unii Europejskiej poprzez wzmocnienie ochrony zapewnianej przez adekwatne wynagrodzenia minimalne. Nie ustanawia ona europejskiego wynagrodzenia minimalnego ani nie ustala jednolitego poziomu wynagrodzenia. Jej celem jest ustanowienie wspólnych ram gwarantujących, że płace minimalne, o ile istnieją, zapewniają godny poziom życia, przy jednoczesnym poszanowaniu krajowych tradycji i autonomii partnerów społecznych.

Dyrektywa realizuje te cele głównie w drodze przepisów proceduralnych. Nakłada ona na państwa członkowskie, których ustawodawstwo określa **ustawowe wynagrodzenie minimalne**, obowiązek zapewnienia **jasnych i przejrzystych procedur** jego ustalania i aktualizowania.

Promuje ona również rokowania zbiorowe, uznane za kluczowy element zapewniający adekwatne wynagrodzenia, w szczególności poprzez zachęcanie państw członkowskich, w których odsetek pracowników objętych układami zbiorowymi jest niski, do przyjmowania środków sprzyjających dialogowi społecznemu. W ten sposób omawiana dyrektywa zmierza do wzmocnienia konwergencji społecznej w Unii, a przy tym nie narusza kompetencji państw członkowskich w zakresie ustalania wynagrodzeń.

Wynagrodzenie minimalne w orzecznictwie Trybunału

Jeszcze przed wejściem w życie dyrektywy w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych Trybunał miał sposobność wypracować bogate orzecznictwo w zakresie płac minimalnych. Szereg orzeczeń określił granice kompetencji krajowych i wymogi prawa Unii.

Kluczową rolę odegrały tu sprawy dotyczące delegowania pracowników. W wyroku *Laval* ([C-341/05](#)) Trybunał sprecyzował zakres „minimalnej stawki płacy”, która może obowiązywać przedsiębiorstwa zagraniczne delegujące pracowników, i podkreślił potrzebę jasnej podstawy prawnej i wystarczającej przejrzystości dla podmiotów gospodarczych.

Drugim ważnym aspektem orzecznictwa jest powiązanie między płacą minimalną a przepisami dotyczącymi zamówień publicznych. W wyroku *Bundesdruckerei* ([C-549/13](#)) Trybunał zbadał zgodność z prawem wymogu stosowania minimalnego wynagrodzenia ustalonego w prawie państwa przyjmującego w przypadku zamówienia publicznego realizowanego częściowo za granicą, i podkreślił wymóg proporcjonalności takich środków w świetle swobody świadczenia usług. W wyroku *RegioPost* ([C-115/14](#)) Trybunał uznał jednak, że instytucje zamawiające mogą uzależnić realizację zamówienia publicznego od przestrzegania minimalnego wynagrodzenia wymaganego przez ustawę lub rozporządzenie, o ile wymóg ten służy uzasadnionemu celowi społecznemu i jest stosowany w sposób niedyskryminacyjny.

Wreszcie Trybunał wyjaśnił również samo pojęcie „minimalnej stawki płacy” w kontekście dyrektywy w sprawie delegowania pracowników, w szczególności w wyroku *Sähköalojen ammattiliitto* ([C-396/13](#)), i wskazał składniki wynagrodzenia objęte tym pojęciem.

Orzecznictwo to jest podstawą, do której dochodzą obecnie spory dotyczące dyrektywy w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych w Unii. Wytycza ono granice swobody państw członkowskich, gwarantując jednocześnie skuteczność podstawowych swobód zawartych w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

W centrum uwagi Dostęp do wiadomości tekstowych przesyłanych między przewodniczącą Komisji a dyrektorem generalnym firmy Pfizer

 Wyrok *Stevi i The New York Times/Komisja* ([T-36/23](#))

Przejrzystość życia publicznego jest podstawową zasadą Unii Europejskiej. W związku z tym każdy obywatel lub osoba prawna z Unii ma dostęp do dokumentów Parlamentu, Komisji lub Rady. Dostęp ten reguluje [rozporządzenie \(WE\) nr 1049/2001](#) Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji.

Akt ten stanowi podstawę prawną publicznego dostępu do dokumentów tych instytucji Unii Europejskiej i ma na celu przede wszystkim wzmocnienie przejrzystości jako podstawowego warunku europejskiej demokracji i legitymizacji działań Unii. Zasada przejrzystości ma pełne zastosowanie do działalności tych instytucji, również w przypadku nowoczesnych form komunikacji, takich jak wiadomości tekstowe.

W maju 2022 r. Matina Stevi, dziennikarka *New York Timesa*, wystąpiła o umożliwienie jej zapoznania się z SMS-ami, które wysłali do siebie przewodnicząca Komisji Europejskiej, Ursula von der Leyen, i szef przedsiębiorstwa farmaceutycznego Pfizer w związku z negocjacjami dotyczącymi umów na szczepionki na Covid-19. Komisja Europejska odmówiła jej tego, gdyż, jak stwierdziła, nie znajduje się w posiadaniu żądanych wiadomości. Według niej wysłane SMS-y nie stanowiły dokumentów przechowywanych przez instytucję i w związku z tym nie mogły zostać ujawnione.

Martina Stevi wystąpiła do Sądu. Sąd przypomniał na wstępie o podstawowej zasadzie: prawo dostępu do dokumentów ma na celu zapewnienie jak największej przejrzystości działań instytucji europejskich. Jeżeli instytucja twierdzi, że dany dokument nie znajduje się w jej posiadaniu, domniemywa się, że oświadczenie to jest zgodne z prawdą. Jednakże domniemanie to może zostać podważone, jeżeli wnioskodawca przedstawi poważne dowody wskazujące, że dokumenty te istniały.

W niniejszej sprawie Sąd uznał, że tak właśnie było. Sąd zwrócił uwagę, że kilka publicznych źródeł, w tym artykuły prasowe, oświadczenia przewodniczącej Komisji i sprawozdanie Europejskiego Trybunału Obrachunkowego wskazują na bezpośrednie kontakty, także SMS-owe, tych osób w trakcie negocjacji. Dowody te wystarczyły, aby wykazać, że wiadomości te – przynajmniej w pewnym momencie – istniały.

W obliczu tych poszlak Komisja powinna była jasno i szczegółowo wyjaśnić, dlaczego wiadomości nie mogły zostać odnalezione. Zdaniem Sądu Komisja nie przedstawiła zaś takiego wyjaśnienia. Poprzestała na oświadczeniu, że prowadzono poszukiwania, nie sprecyzowała jednak gdzie, w jaki sposób i na jakich nośnikach ani też nie wskazała, czy wiadomości zostały usunięte, zarchiwizowane lub przetransferowane przy wymianie telefonów.

Sąd podkreślił, że prawo do przejrzystości nie może zostać pozbawione swej istoty z powodu nieprzechowywania dokumentów. Instytucje mają obowiązek zarządzać swoimi dokumentami w sposób rzetelny i przewidywalny, aby umożliwić społeczeństwu zrozumienie i kontrolę ich działań. Korespondencja dotycząca ważnych decyzji, takich jak zakup szczepionek dla całej Unii, nie może zostać pominięta tylko dlatego, że miała formę krótkich wiadomości.

Sąd doszedł do wniosku, że Komisja nie przedstawiła wystarczających wyjaśnień na temat losu żądanych wiadomości, i zatem uznał, że odmowa dostępu była niezgodna z prawem. W związku z tym stwierdził nieważność zaskarżonej decyzji.

Jasna procedura

Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 ustanawia jasną procedurę, wymagającą wydania przez instytucję uzasadnionej decyzji oraz możliwości ponownego rozpatrzenia sprawy, a następnie kontroli sądowej. Rozporządzenie to pozwala obywatelom zrozumieć, monitorować, a w razie potrzeby zakwestionować działania instytucji.

Zawiera ono wyjątki mające na celu ochronę wrażliwych kwestii publicznych lub prywatnych, przy czym dokładnie reguluje ich stosowanie, wymaga ich ścisłej interpretacji, konkretnego uzasadnienia decyzji odmownej oraz systematycznego sprawdzania możliwości udzielenia częściowego dostępu.

Orzecznictwo Unii wzmacnia te zasady i potwierdza, że przejrzystość powinna stać na pierwszym miejscu, w szczególności w procesach legislacyjnych, aby zagwarantować ich demokratyczną kontrolę.

Już w wyroku *Szwecja i Turco/Rada* ([C-39/05 P](#)), wydanym w wyniku odwołania, Trybunał Sprawiedliwości obrał ten kierunek, gdy wymagał konkretnej i indywidualnej analizy wniosków o dostęp do opinii prawnych Rady oraz odrzucił ideę automatycznego objęcia tajemnicą dokumentów legislacyjnych. Potwierdził w ten sposób zasadę, zgodnie z którą przejrzystość jest regułą, a tajemnica wyjątkiem. Linię tę utrzymano w wyroku *De Capitani/Parlament* ([T-540/15](#)), w którym Sąd odrzucił automatyczną poufność dokumentów z rozmów trójstronnych (tj. spotkań i korespondencji trzech instytucji uczestniczących w procesie legislacyjnym), wyjaśniając, że wyjątek dotyczący ochrony procesu podejmowania decyzji nie może być wykorzystywany do ukrycia zwykłego funkcjonowania prawodawcy Unii. Niedawno w wyroku *Kaili/Parlament* ([T-1031/23](#), zaskarżonego w odwołaniu do Trybunału, [C-632/25 P](#)) Sąd stwierdził nieważność odmowy Parlamentu udzielenia swej byłej wiceprzewodniczącej dostępu do niektórych dokumentów. Potwierdził tym samym wymóg rygorystycznej i indywidualnej kontroli odmowy dostępu oraz konkretny zakres prawa do przejrzystości, w tym w delikatnych dla instytucji sytuacjach.

W centrum uwagi Społeczeństwo informacyjne: akt o usługach cyfrowych (DSA) i bardzo duże platformy internetowe

Unia Europejska odgrywa kluczową rolę w rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Dąży do stworzenia środowiska sprzyjającego innowacjom i konkurencyjności przy jednoczesnym zapewnieniu praw konsumentów i pewności prawa. Zasady te zostały zawarte w akcie o rynkach cyfrowych (DMA) – [rozporządzeniu \(UE\) 2022/1925](#), oraz akcie o usługach cyfrowych (DSA) – [rozporządzeniu \(UE\) 2022/2065](#). Stanowią one ważny zbiór przepisów mających na celu uporządkowanie europejskiej przestrzeni cyfrowej w oparciu o dwa cele. Z jednej strony mają one zapewnić skuteczną ochronę podstawowych praw użytkowników i konsumentów w środowisku cyfrowym, z drugiej zaś stworzyć równe warunki konkurencji między podmiotami gospodarczymi, zwłaszcza w obliczu rosnącej potęgi niektórych dużych platform cyfrowych. Oba rozporządzenia stanowią przełomowy krok w kierunku stworzenia europejskich ram regulacyjnych dotyczących sektora cyfrowego.

W 2025 r. Trybunał wydał pierwsze orzeczenia w skargach na decyzje Komisji podjęte na podstawie DSA.

Pierwsze wyroki dotyczące DSA

 Wyrok *Zalando/Komisja* ([T-348/23](#))

W kwietniu 2023 r. Komisja Europejska uznała sklep internetowy Zalando za „bardzo dużą platformę internetową” w rozumieniu aktu o usługach cyfrowych (DSA). Korzysta z niego bowiem ponad 83 mln osób miesięcznie, znacznie powyżej progu 45 mln określonego w rozporządzeniu. Zalando kwestionuje jednak tę klasyfikację, argumentując, że Komisja dokonała błędnych obliczeń.

Sąd **oddalił** skargę. Potwierdził, że Zalando stanowi platformę internetową, ponieważ hostuje zewnętrznych sprzedawców w ramach „Partner Programm”, nawet jeśli jego własna działalność w zakresie sprzedaży bezpośredniej („Zalando Retail”) nie mieści się w tej kategorii. Komisja mogła uznać, że wszyscy użytkownicy stykali się z informacjami pochodzącymi od sprzedawców zewnętrznych. Sąd odrzucił również argumenty dotyczące naruszenia zasad pewności prawa, równego traktowania i proporcjonalności i przypomniał, że takie platformy muszą podlegać zaostrzonym obowiązkom w celu ograniczenia ryzyka rozpowszechniania towarów niebezpiecznych lub nielegalnych.

Wyroki *Meta Platforms Ireland/Komisja* i *TikTok Technology/Komisja* ([T-55/24](#) i [T-58/24](#))

Sąd **stwierdził nieważność** decyzji, w których Komisja Europejska ustaliła na rok 2023 opłatę nadzorczą od Facebooka, Instagrama i TikToka jako „bardzo dużych platform internetowych” na podstawie aktu o usługach cyfrowych (DSA). Uznał on, że zastosowana metoda obliczenia oparta na średniej liczbie aktywnych miesięcznie odbiorców powinna być zostać określona w akcie delegowanym, a nie w zwykłych decyzjach wykonawczych, gdyż stanowi ona istotny element obliczenia. Ponieważ jednak błąd nie miał wpływu na sam obowiązek uiszczenia opłaty przez te platformy, Sąd **tymczasowo utrzymał w mocy skutki nieważnych decyzji** do czasu przyjęcia przez Komisję zgodnej z prawem metodologii i nowych decyzji. Okres przejściowy nie może jednak przekraczać dwunastu miesięcy od dnia uprawomocnienia się wyroków.

Wyrok *Amazon EU/Komisja* ([T-367/23](#))

Sąd **oddalił** skargę Amazona na decyzję Komisji Europejskiej uznającą platformę Amazon Store za „bardzo dużą platformę internetową” na podstawie aktu o usługach cyfrowych (DSA), który nakłada zwiększone obowiązki na usługi mające ponad 45 mln użytkowników w Unii. Amazon powołał się na naruszenie szeregu praw podstawowych gwarantowanych poprzez Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w tym swobody prowadzenia działalności gospodarczej, prawa własności, równości wobec prawa, wolności wypowiedzi oraz prawa do poszanowania życia prywatnego i poufności informacji. Sąd uznał jednak, że obowiązki nałożone przez DSA, mimo że mogą generować koszty i wpływać na organizację platformy, są przewidziane ustawą, proporcjonalne i uzasadnione celem leżącym w interesie ogólnym, jakim jest zapobieganie ryzyku systemowemu związanemu z bardzo dużymi platformami, w szczególności rozpowszechnianiem nielegalnych treści, a także ochroną konsumentów. Doszedł więc do wniosku, że kwestionowane środki, takie jak opcja rekomendacji bez profilowania, publikowany rejestr reklam lub dostęp naukowców do danych nie naruszają istotnej treści tych praw i są objęte ścisłymi gwarancjami w zakresie poufności i bezpieczeństwa.

Akt o usługach cyfrowych (DSA)

DSA, obowiązujący od 17 lutego 2024 r., stanowi odpowiednik rozporządzenia DMA w zakresie regulacji treści i usług cyfrowych. Ma na celu stworzenie bezpieczniejszego, bardziej przejrzystego i przewidywalnego środowiska internetowego dla europejskich użytkowników. Rozporządzenie to modernizuje system odpowiedzialności usługodawców będących pośrednikami i nakłada bardziej rygorystyczne obowiązki na bardzo duże platformy internetowe i bardzo duże wyszukiwarki. Obowiązki te dotyczą zwłaszcza wprowadzenia skutecznych mechanizmów przetwarzania nielegalnych treści, oceny i ograniczania ryzyka systemowego – takiego jak dezinformacja, naruszenia praw podstawowych lub zagrożenia dla ochrony małoletnich – a także wzmożonej przejrzystości systemów algorytmicznych i mechanizmów rekomendacji.

DMA i DSA nie są zatem skierowane do dokładnie tych samych kategorii podmiotów. DMA koncentruje się na platformach mających strukturalny wpływ na rynek wewnętrzny, stanowiących niezbędny punkt dostępu umożliwiający korzystającym z nich przedsiębiorstwom dotarcie do użytkowników końcowych. Z kolei DSA obejmuje szerszy zakres usługodawców będących pośrednikami dla europejskich użytkowników i nakłada jednocześnie szczególnie rygorystyczne obowiązki na bardzo duże platformy i wyszukiwarki ze względu na ich systemowy wpływ na przestrzeń informacyjną i gospodarczą.

W odniesieniu do DSA Komisja podała, w decyzji zaktualizowanej w grudniu 2025 r., wykaz bardzo dużych platform internetowych i bardzo dużych wyszukiwarek podlegających wzmocnionym obowiązkom przewidzianym w tym rozporządzeniu, wśród których znalazły się między innymi Amazon, Apple, Booking.com, Google, LinkedIn, Meta, Microsoft, Pinterest, Snap, TikTok, X (dawniej Twitter), Wikimedia Foundation i Zalando, a także kilku innych operatorów działających na rynku europejskim.

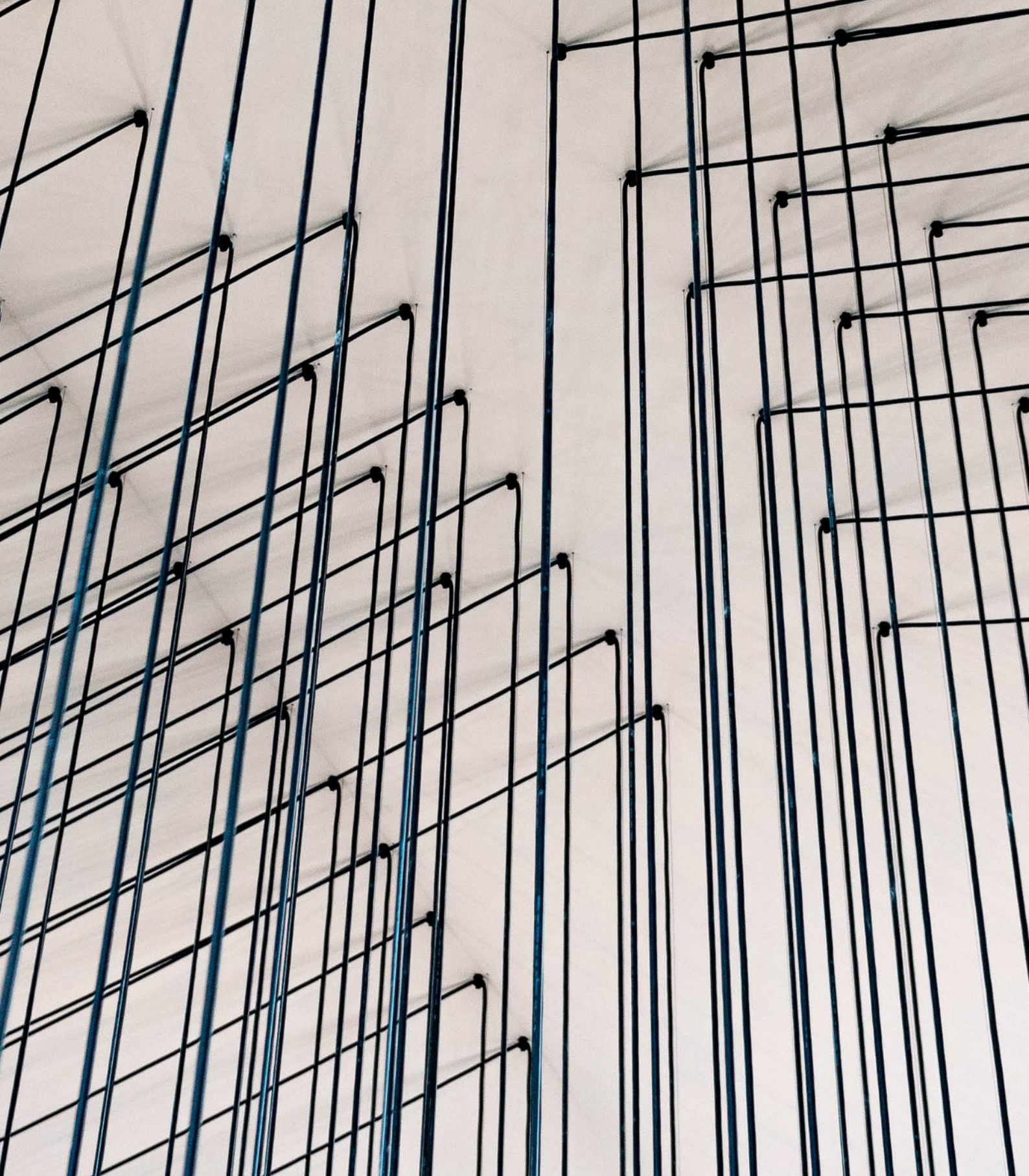
Wdrożenie tych rozporządzeń już doprowadziło do nałożenia wysokich sankcji. Pierwsza grzywna na podstawie DSA została nałożona w dniu 5 grudnia 2025 r. na platformę X na kwotę 120 mln EUR za niedopełnienie szeregu przewidzianych w rozporządzeniu obowiązków.

Co znaczą podstawowe pojęcia DSA

Digital Services Act to europejskie rozporządzenie mające na celu uregulowanie usług cyfrowych w celu zapewnienia bezpieczniejszego, bardziej przejrzystego i sprawiedliwego środowiska internetowego. Oto proste wyjaśnienie kilku kluczowych pojęć:

- **Platforma internetowa:** usługa cyfrowa, która umożliwia użytkownikom publikowanie, udostępnianie lub przeglądanie treści (sieci społecznościowe, platformy handlowe, platformy wideo itp.).
- **Bardzo duża platforma internetowa (very large online platform, VLOP):** platforma posiadająca ponad 45 mln aktywnych użytkowników w Unii Europejskiej. Ze względu na swój znaczący wpływ na społeczeństwo platformy te podlegają bardziej rygorystycznym obowiązkom.
- **Nielegalne treści:** wszelkie treści naruszające prawo Unii lub obowiązujące prawo krajowe (np. mowa nienawiści, nielegalne produkty, naruszenia praw autorskich).
- **Moderowanie treści:** wszystkie środki podejmowane przez platformy w celu wykrycia, oceny i, w stosownych przypadkach, usunięcia treści budzących zastrzeżenia lub ograniczenia do nich dostępu.
- **Przejrzystość algorytmiczna:** obowiązek wyjaśnienia przez dane platformy w zrozumiałym sposób, jak działają ich systemy rekomendacji treści.

Poprzez te pojęcia DSA dąży do poprawy ochrony użytkowników, bardziej odpowiedzialnego zachowania dużych platform i wzrostu zaufania w europejskiej przestrzeni cyfrowej.

↘ Przegląd najważniejszych orzeczeń roku

Swobodny przepływ

Unia Europejska gwarantuje swoim obywatelom możliwość swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich. Aby swoboda ta była skuteczna, państwa muszą uznawać osobisty i rodzinny status nabyty zgodnie z prawem w innym państwie członkowskim, który należy rozpatrywać w świetle praw podstawowych chronionych przez Unię, w szczególności prawa do życia prywatnego i rodzinnego oraz zasady niedyskryminacji.

↘ Dwóch obywateli polskich, którzy zawarli związek małżeński w Niemczech, zwróciło się o wpisanie aktu małżeństwa do polskiego rejestru stanu cywilnego, aby ich związek był uznawany w Polsce. Właściwe organy odmówiły im tego wpisu, argumentując, że prawo polskie nie zezwala na zawarcie małżeństwa przez osoby tej samej płci. W odpowiedzi na pytanie sądu krajowego Trybunał Sprawiedliwości uznał, że odmowa uznania małżeństwa dwóch obywateli Unii, zawartego zgodnie z prawem w innym państwie członkowskim, w którym skorzystali oni z prawa do swobodnego przemieszczania się i pobytu, jest sprzeczna z prawem Unii, ponieważ narusza tę swobodę oraz prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego. Państwa członkowskie są zatem zobowiązane do uznawania, do celów wykonywania praw przyznanych przez prawo Unii, stanu małżeńskiego ustanowionego zgodnie z prawem w innym państwie członkowskim. Trybunał podkreślił jednak, że obowiązek ten nie oznacza wprowadzenia małżeństw osób tej samej płci do prawa krajowego. Ponadto państwa członkowskie mają swobodę w wyborze sposobu uznawania takiego małżeństwa. Jednakże, w przypadku gdy państwo członkowskie decyduje się na wprowadzenie jednolitego sposobu uznawania małżeństw zawartych w innym państwie członkowskim, takiego jak wpisanie aktu małżeństwa do rejestru stanu cywilnego, ma ono obowiązek stosować go bez dyskryminacji zarówno w odniesieniu do małżeństw osób tej samej płci, jak i małżeństw osób różnej płci.

 Wyrok z dnia 25 listopada 2025 r. w sprawie Wojewoda Mazowiecki ([C-713/23](#))

Równe traktowanie i niedyskryminacja

Unia Europejska przyjęła wspólne ramy prawne mające na celu zapewnienie równego traktowania i zwalczanie dyskryminacji. Jego filary to dyrektywy 2000/43/WE i 2000/78/WE: pierwsza z nich zakazuje dyskryminacji ze względu na rasę lub pochodzenie etniczne, natomiast druga dotyczy równości w zakresie zatrudnienia i pracy. Akty te zakazują wszelkiej bezpośredniej lub pośredniej dyskryminacji, z zastrzeżeniem pewnych możliwości jej uzasadnienia, i nakładają na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia skutecznej i jednolitej ochrony w całej Unii.

↘ Operatorka stacji kolejowej wielokrotnie zwracała się do pracodawcy o zatrudnienie jej na stanowisku o stałych godzinach pracy. Jej prośba wynikała z konieczności opieki nad synem ze znacznym stopniem niepełnosprawności i orzeczonym całkowitym inwalidztwem. Pracodawca tymczasowo zgodził się na pewne usprawnienia. Odmówił jednak wprowadzenia tych dostosowań na stałe. Operatorka zaskarżyła tę odmowę, a sprawa trafiła do włoskiego sądu kasacyjnego. Sąd ten zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości, ponieważ miał wątpliwości co do interpretacji prawa Unii w zakresie ochrony przed pośrednią dyskryminacją pracownika sprawującego opiekę nad małoletnim dzieckiem ze znacznym stopniem niepełnosprawności, który sam nie jest osobą z niepełnosprawnością. Trybunał odpowiedział, że zakaz pośredniej dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność obejmuje zgodnie z dyrektywą ramową w sprawie równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy również pracownika, który jest ofiarą takiej dyskryminacji z powodu opieki nad dzieckiem z niepełnosprawnością.

 Wyrok z dnia 11 września 2025 r. w sprawie Bervidi ([C-38/24](#))

↘ Duńska ustawa o mieszkalnictwie publicznym ma na celu zmniejszenie udziału publicznych mieszkań rodzinnych na „obszarach podlegających transformacji”. Charakteryzują się one w szczególności tym, że odsetek „imigrantów i ich potomków z krajów innych niż zachodnie” przekroczył w nich w ostatnich pięciu latach 50 %. Na mocy tej ustawy część umów najmu publicznych mieszkań rodzinnych w dwóch dzielnicach mieszkaniowych gmin Slagelse i Kopenhagi została rozwiązana lub miała zostać rozwiązana w najbliższym czasie. Duński sąd, do którego wpłynęły spory dotyczące rozwiązania tych umów, zastanawia się, czy przepisy te stanowią bezpośrednią lub pośrednią dyskryminację ze względu na pochodzenie etniczne. W wyroku Trybunał Sprawiedliwości sprecyzował, które sytuacje mogą stanowić dyskryminację ze względu na pochodzenie etniczne. Trybunał podkreślił, że na pochodzenie etniczne składa się wiele czynników. Jedno kryterium rozpatrywane oddzielnie, takie jak obywatelstwo lub kraj urodzenia, nie wystarcza do ustalenia przynależności do grupy etnicznej. W celu zbadania ewentualnej dyskryminacji bezpośredniej sąd krajowy powinien sprawdzić, czy kryterium związane z odsetkiem imigrantów i ich zstępnych rzeczywiście opiera się na pochodzeniu etnicznym większości mieszkańców „obszarów podlegających transformacji” i czy z tego względu są oni traktowani mniej korzystnie, na przykład ze względu na wyższe ryzyko wcześniejszego rozwiązania umowy najmu. Jeżeli sąd krajowy stwierdzi ewentualną dyskryminację pośrednią, powinien sprawdzić, czy mimo wszystko jest ona uzasadniona. Powinien w szczególności upewnić się, że przedmiotowa ustawa służy realizacji celu leżącego w interesie ogólnym w sposób proporcjonalny, a zwłaszcza nie narusza podstawowego prawa do poszanowania domu.

 Wyrok z dnia 18 grudnia 2025 r. w sprawie Slagelse Almennyttige Boligselskab, Afdeling Schackenborgvaenge ([C-417/23](#))

Państwo prawne

Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, podobnie jak Traktat o Unii Europejskiej, wyraźnie odnosi się do praworządności, jednej z wartości wspólnych dla państw członkowskich na mocy art. 2 TUE. Niezawisłość i bezstronność sądów to istotne elementy państwa prawnego.

✎ W dwóch wyrokach polski Trybunał Konstytucyjny uznał niektóre postanowienia traktatów, zgodnie z ich wykładnią Trybunału Sprawiedliwości, za sprzeczne z konstytucją krajową i wyraźnie zakwalifikował orzecznictwo Trybunału dotyczące prawa do skutecznej ochrony sądowej jako wykraczające poza przyznane mu uprawnienia (*ultra vires*). Uznawszy, że orzeczenia te naruszają kilka podstawowych zasad prawa Unii, w tym zasadę jego pierwszeństwa, Komisja wniosła do Trybunału przeciwko Polsce skargę o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Trybunał uwzględnił tę skargę i orzekł, że Polska uchybiła zobowiązaniom państwa członkowskiego poprzez naruszenie przez Trybunał Konstytucyjny zasady skutecznej ochrony sądowej oraz nieprzestrzeganie zasady pierwszeństwa, autonomii, skuteczności i jednolitego stosowania prawa Unii oraz wiążącego charakteru orzeczeń Trybunału. Trybunał uwzględnił również skargę Komisji w zakresie, w jakim dotyczyła ona poważnych nieprawidłowości przy mianowaniu trzech sędziów polskiego Trybunału Konstytucyjnego i jego prezesa, podważających status tego trybunału jako niezawisłego i bezstronnego sądu, ustanowionego na mocy ustawy w rozumieniu prawa Unii.

 Wyrok z dnia 18 grudnia 2025 r. w sprawie Komisja/Polska (Kontrola *ultra vires* orzecznictwa Trybunału – Pierwszeństwo prawa Unii) ([C-448/23](#))

✎ Sąd potwierdził, że Polska musi zapłacić łącznie około 320,2 mln EUR tytułem okresowej kary pieniężnej nałożonej przez Trybunał Sprawiedliwości po tym, jak odmówiła zawieszenia niektórych reform sądownictwa z 2019 r., które były sprzeczne z prawem Unii. Trybunał ustalił wysokość kary na 1 mln EUR dziennie od listopada 2021 r., a następnie obniżył ją do 500 000 EUR dziennie w kwietniu 2023 r., po przyjęciu polskiej ustawy częściowo zgodnej z orzeczeniem Trybunału. Ponieważ Polska nie zapłaciła należnych kwot, Komisja odzyskała kwoty kar poprzez potrącenie ich z funduszy europejskich, które miały zostać przekazane Polsce. Polskie władze zaskarżyły sześć decyzji o potrąceniu dotyczących okresu od dnia 15 lipca 2022 r. do dnia 4 czerwca 2023 r., twierdząc, że zmiany legislacyjne powinny być spowodować szybsze obniżenie kwoty kary. Sąd całkowicie odrzucił te argumenty, uznawszy, że ani orzecznictwo polskiego Trybunału Konstytucyjnego, ani ustawa z czerwca 2022 r. nie spowodowały uchylenia kwoty okresowej kary pieniężnej, oraz przypomniał, że obniżenie orzeczone przez Trybunał w kwietniu 2023 r. ma skutek wyłącznie na przyszłość. Dopóki Polska nie stosowała się w pełni do wyroku, a okresowa kara pieniężna w wysokości 1 mln EUR pozostawała w mocy, Komisja była zobowiązana do jej pełnego odzyskania.

 Wyrok z dnia 5 lutego 2025 r. w sprawie Polska/Komisja ([T-830/22 i T-156/23, T-1033/23](#))

Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa

Środki ograniczające czy też „sankcje” są kluczowym instrumentem wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB) Unii Europejskiej. Wykorzystuje się je w ramach zintegrowanego i całościowego działania, które obejmuje w szczególności dialog polityczny. Unia ucieka się do nich w szczególności w celu chronienia wartości, podstawowych interesów i bezpieczeństwa Unii oraz zapobiegania konfliktom i wzmacniania bezpieczeństwa międzynarodowego. Sankcje mają na celu doprowadzenie do zmiany polityki lub zachowania osób lub podmiotów, wobec których są stosowane, w dążeniu do realizacji celów WPZiB.

✎ W następstwie agresji wojskowej Rosji wobec Ukrainy w 2022 r. Unia Europejska przyjęła szereg środków ograniczających. W 2023 r. Rada Unii Europejskiej rozszerzyła kryteria umożliwiające objęcie tymi środkami osób lub podmiotów. Nowe kryterium pozwala na zamrożenie środków finansowych i zasobów gospodarczych podmiotów działających w rosyjskim sektorze informatycznym posiadających licencję wydaną przez centrum ds. licencji, certyfikacji i ochrony tajemnic państwowych rosyjskiej Federalnej Służby Bezpieczeństwa (FSB) lub licencję na „broń i sprzęt wojskowy” wydaną przez rosyjskie ministerstwo przemysłu i handlu. Positive Group PAO, rosyjska spółka działająca w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, posiada taką licencję za pośrednictwem swojej spółki zależnej i została wpisana na listę podmiotów objętych sankcjami. Wniosła ona o stwierdzenie nieważności tego wpisu, ale Sąd oddalił jej skargę. Uznał, że zastosowane kryterium jest jasne, przewidywalne pod względem prawnym i proporcjonalne do zamierzonych celów, które polegają na wywieraniu presji na Moskwę i ograniczeniu jej zdolności do prowadzenia działań wojennych, w tym w dziedzinie informacji. Rada nie popełniła błędu, gdy uznała, że spółkę należy objąć sankcjami ze względu na jej zależność od licencji FSB, nawet jeśli posiada ją jej spółka zależna.

⚖️ Wyrok z dnia 10 września 2025 r. w sprawie Positive Group/Rada ([T-573/23](#))

✎ Sąd Unii Europejskiej potwierdził sankcje nałożone na MegaFon, jednego z głównych operatorów telefonii komórkowej w Rosji. Rada umieściła tę spółkę w wykazie podmiotów objętych środkami ograniczającymi w 2023 r., uznawszy, że bezpośrednio wspiera ona rosyjskie działania wojenne, świadcząc usługi, które mogą być wykorzystywane przez wojsko, w szczególności w dziedzinie telekomunikacji. MegaFon wniósł o stwierdzenie nieważności tych decyzji i powołał się na brak uzasadnienia, naruszenie prawa do obrony i nieproporcjonalne ograniczenie swobody prowadzenia działalności gospodarczej. Sąd odrzucił te argumenty, uznawszy, że Rada wyjaśniła wystarczająco dokładnie powody nałożenia tych sankcji i nie miała obowiązku uprzedniego wysłuchania przedsiębiorstwa, aby zachować element zaskoczenia niezbędny do ich skuteczności. Sąd uznał również, że środki te, mimo iż mają wpływ na działalność i reputację MegaFon, pozostają proporcjonalne i niezbędne do osiągnięcia celu leżącego w interesie ogólnym, jakim jest ograniczenie potencjału militarnego Rosji w kontekście wojny w Ukrainie.

⚖️ Wyrok z dnia 15 stycznia 2025 r. w sprawie MegaFon/Rada ([T-193/23](#))

CVRIA

Migracja i azyl

Unia Europejska przyjęła zbiór norm w celu ustanowienia skutecznej, humanitarnej i bezpiecznej europejskiej polityki migracyjnej. Wspólny europejski system azylowy określa minimalne standardy traktowania wszystkich osób ubiegających się o azyl i rozpatrywania ich wniosków w całej Unii.

✚ Obywatelowi państwa trzeciego można odmówić udzielenia ochrony międzynarodowej w ramach trybu przyspieszonego procedury granicznej, jeżeli jego kraj pochodzenia został uznany przez państwo członkowskie za „bezpieczny”. Trybunał wyjaśnił, że uznanie tego można dokonać w drodze aktu ustawodawczego, pod warunkiem że może on być poddany skutecznej kontroli sądowej. Źródła informacji, na których oparto to uznanie, muszą być dostępne dla wnioskodawcy i sądu krajowego. Państwo członkowskie nie może jednak umieścić kraju na liście bezpiecznych krajów pochodzenia, jeżeli kraj ten nie zapewnia wystarczającej ochrony całej swojej ludności.

 Wyrok z dnia 1 sierpnia 2025 r. w sprawach połączonych Alace i Canpelli ([C-758/24](#) i [C-759/24](#))

✚ Dwie osoby ubiegające się o azyl w Irlandii były zmuszone do życia w niegodnych warunkach, gdyż państwo odmówiło im zakwaterowania, powołując się na przepełnienie ośrodków. Trybunał uznał, że taka odmowa, nawet w sytuacji masowego i nieprzewidywalnego napływu osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, stanowi poważne naruszenie prawa Unii i może powodować powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej państwa. Trybunał przypomniał, że na mocy dyrektywy w sprawie przyjmowania państwa członkowskie są zobowiązane do zapewnienia osobom ubiegającym się o ochronę międzynarodową warunków przyjmowania zapewniających odpowiedni poziom życia, czy to poprzez zakwaterowanie, pomoc finansową, talony, czy też poprzez kombinację tych form wsparcia w trosce o godne życie.

 Wyrok z dnia 1 sierpnia 2025 r. w sprawie The Minister for Children, Equality, Disability, Integration and Youth i in. ([C-97/24](#))

✚ Pochodzący z Iraku mężczyzna złożył wniosek o azyl w Grecji i powołał się przy tym na realne zagrożenie życia. Jego wniosek został oddalony, a odwołanie zostało uznane za „oczywiście bezzasadne” wyłącznie dlatego, że nie stawił się osobiście przed właściwą komisją. W greckim prawie ustanowiono bowiem automatyczne domniemanie nadużycia środka odwoławczego w takich przypadkach. Trybunał orzekł, że przepis ten narusza prawo Unii – wymóg osobistego stawiennictwa w celu rozpatrzenia odwołania jest nieproporcjonalny, ponieważ służy jedynie sprawdzeniu obecności zainteresowanego, a nie faktycznemu wysłuchaniu go. Grecja powinna była zaoferować inne, mniej uciążliwe rozwiązania, takie jak reprezentacja przez adwokata, stawiennictwo w miejscu pobytu lub zwykły dowód obecności, aby zagwarantować rzeczywisty dostęp do skutecznego środka odwoławczego.

 Wyrok z dnia 3 lipca 2025 r. w sprawie Al Nasiria ([C-610/23](#))

Ochrona konsumentów

Trybunał Sprawiedliwości: gwarantowanie praw konsumentów Unii Europejskiej

 [Obejrzyj film](#)

Europejska polityka ochrony konsumentów ma na celu ochronę zdrowia, bezpieczeństwa oraz ekonomicznych i prawnych interesów konsumentów bez względu na to, gdzie konkretnie na obszarze Unii mieszkają, podróżują czy dokonują zakupów.

↘ Niemiecka firma sprzedawała suplement diety na bazie szafranu i soku z melona, twierdząc, że poprawia nastrój oraz redukuje stres i zmęczenie. Stowarzyszenie zaskarżyło tę praktykę reklamową, uznawszy, że oświadczenia zdrowotne są niezgodne z prawem Unii. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że dopóki Komisja nie zakończy naukowej oceny oświadczeń zdrowotnych dotyczących substancji roślinnych i nie wpisze ich do oficjalnych wykazów, oświadczenia te nie mogą być wykorzystywane w reklamach, chyba że są objęte systemem przejściowym, co w tej sprawie nie miało jednak miejsca.

 Wyrok z dnia 30 kwietnia 2025 r. w sprawie Novel Nutriology ([C-386/23](#))

↘ Napój bezalkoholowy nie może być wprowadzany do obrotu pod nazwą „gin bezalkoholowy”. Niemieckie stowarzyszenie zajmujące się zwalczaniem nieuczciwej konkurencji wniosło do niemieckiego sądu pozew przeciwko przedsiębiorstwu PB Vi Goods, domagając się zakazu sprzedaży napoju bezalkoholowego o nazwie „Virgin Gin Alkoholfrei” (bezalkoholowy Virgin Gin). Trybunał przypomniał, że prawo Unii zastrzegło nazwę prawną „gin” dla napoju spirytusowego uzyskanego w drodze aromatyzowania alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego jagodami jałowca, o minimalnej zawartości alkoholu 37,5 %. Stwierdził on, że dodanie wyrażenia „bezalkoholowy” nie zmieniło tej nazwy i nie pozwala uniknąć zakazu. Trybunał uznał również, że ograniczenie to nie narusza wolności prowadzenia działalności gospodarczej zagwarantowanej w Karcie, ponieważ nie uniemożliwia ono wprowadzania do obrotu samego produktu, a jedynie używania zastrzeżonej nazwy. Zakaz ten jest proporcjonalny, ponieważ ma na celu ochronę konsumentów przed ryzykiem wprowadzenia w błąd oraz ochronę przestrzegających prawa Unii producentów ginu przed nieuczciwą konkurencją.

 Wyrok z dnia 13 listopada 2025 r. w sprawie PB Vi Goods ([C-563/24](#))

↘ Francuski konsument posiadał rachunek depozytowy w złocie w Veracash. Zauważył, że codziennie dokonywano z niego wypłat za pomocą karty, której, jak twierdzi, nigdy nie otrzymał. Zgłosił te operacje firmie Veracash prawie dwa miesiące po pierwszej wypłacie, ale nadal w przewidzianym w prawie terminie trzynastu miesięcy. Trybunał orzekł, że użytkownik karty może utracić prawo do zwrotu, jeżeli nie zgłosi „niezwłocznie” nieautoryzowanej transakcji. Jednak w przypadku karty utraconej, skradzionej lub przywłaszczonej traci on to prawo tylko wtedy, gdy działał umyślnie lub z rażącym niedbalstwem, i tylko w odniesieniu do transakcji, z których zgłoszeniem zwlekał.

 Wyrok z dnia 1 sierpnia 2025 r. w sprawie Veracash ([C-665/23](#))

✎ Dwoje polskich turystów zarezerwowało pobyt „all inclusive” w pięciogwiazdkowym hotelu w Albanii, ale już nazajutrz po przyjeździe ich wypoczynek zaczęły poważnie zakłócać intensywne prace rozbiórkowe zarządzane przez władze lokalne. Przez kilka dni budził ich nieustanny hałas dobiegający z placu budowy, a baseny, promenada nadmorska i dostęp do plaży zostały zburzone. Pogorszyły się również warunki wyżywienia – pojawiły się kolejki, ograniczono ilość posiłków i odwołano niektóre usługi, a pod koniec pobytu rozpoczęto nowe prace budowlane. Wczasowicze uznali, że ponieśli szkodę majątkową i niemajątkową, wystąpili więc do polskiego sądu o zwrot całej zapłaconej kwoty i odszkodowanie. Sąd, do którego trafiła sprawa, orzekł, że podróżny ma prawo do pełnego zwrotu kosztów nie tylko w przypadku, gdy usługi nie zostały wykonane lub zostały wykonane niezgodnie z umową, ale również w przypadku, gdy pomimo częściowego wykonania tych usług, niezgodność była na tyle rażąca, że impreza turystyczna utraciła swój cel, a zatem nie leżała już obiektywnie w interesie podróżnych. Sąd wyjaśnił, że ocena ta należy do sądu krajowego, a dyrektywa ma na celu przywrócenie równowagi kontraktowej, nie dopuszcza jednak środków o charakterze kary. Trybunał przypomniał jednak, że organizator nie może zostać zwolniony z odpowiedzialności, jeżeli prace, mimo że zostały podjęte przez organ publiczny, nie były dla niego nieprzewidywalne lub nieuniknione.

⚖️ Wyrok z dnia 23 października 2025 r. w sprawie Tuleka ([C-469/24](#))

✎ Europejskie i amerykańskie przedsiębiorstwa produkujące lub wykorzystujące melaminę zaskarżyły przed Trybunałem decyzję Europejskiej Agencji Chemikaliów (ECHA) klasyfikującą tę substancję jako „substancję wzbudzającą szczególnie duże obawy” ze względu na poważne zagrożenie dla zdrowia i środowiska. Twierdziły one, że klasyfikacja ta opiera się na błędnej analizie naukowej i że nie zostały one w wystarczającym stopniu wysłuchane w trakcie postępowania. Sąd odrzucił ich argumenty i utrzymał w mocy decyzję ECHA. Wyjaśnił, że substancja może zostać uznana za niebezpieczną, nawet jeśli poważne skutki powodują jej właściwości nie samodzielnie, a w kombinacji z innymi. Orzekł on również, że procedura przewidziana w unijnym rozporządzeniu „REACH” (które ma na celu ochronę zdrowia ludzkiego i środowiska przed ryzykiem związanym z chemikaliami) nie gwarantuje żadnego szczególnego prawa poza możliwością przedstawienia uwag.

⚖️ Wyrok z dnia 9 lipca 2025 r. w sprawach Fritz Egger i in./ECHA (Melamina) oraz LAT Nitrogen Piesteritz i Cornerstone/ECHA ([T-163/23](#), [T-167/23](#))

Własność intelektualna

Sprawy z zakresu własności intelektualnej w Sądzie UE

[Obejrzyj film](#)

Uregulowania Unii Europejskiej przyjęte w celu ochrony własności intelektualnej (prawo autorskie) i przemysłowej (prawo znaków towarowych, ochrona wzorów) poprawia konkurencyjność przedsiębiorstw poprzez tworzenie środowiska sprzyjającego kreatywności i innowacyjności.

W 2019 r. włoska spółka Nero Lifestyle zgłosiła do rejestracji w Urzędzie Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO) znak słowny NERO CHAMPAGNE. Comité interprofessionnel du vin de Champagne (instytucja branżowa producentów szampana) i Institut national de l'origine et de la qualité (INAO) (francuski krajowy instytut pochodzenia i jakości) wniosły sprzeciw. Twierdziły one, że ten znak towarowy mógłby korzystać w sposób stanowiący nadużycie na reputacji produktów AOP Champagne, których ochrona stanowi gwarancję jakości ze względu na ich pochodzenie geograficzne. Sprzeciw został częściowo odrzucony przez EUIPO, a organizacje branżowe wniosły sprawę do Sądu. W wyroku Sąd stwierdził nieważność decyzji EUIPO i uwzględnił sprzeciw. W związku z tym wniosek o rejestrację znaku towarowego NERO CHAMPAGNE został odrzucony.

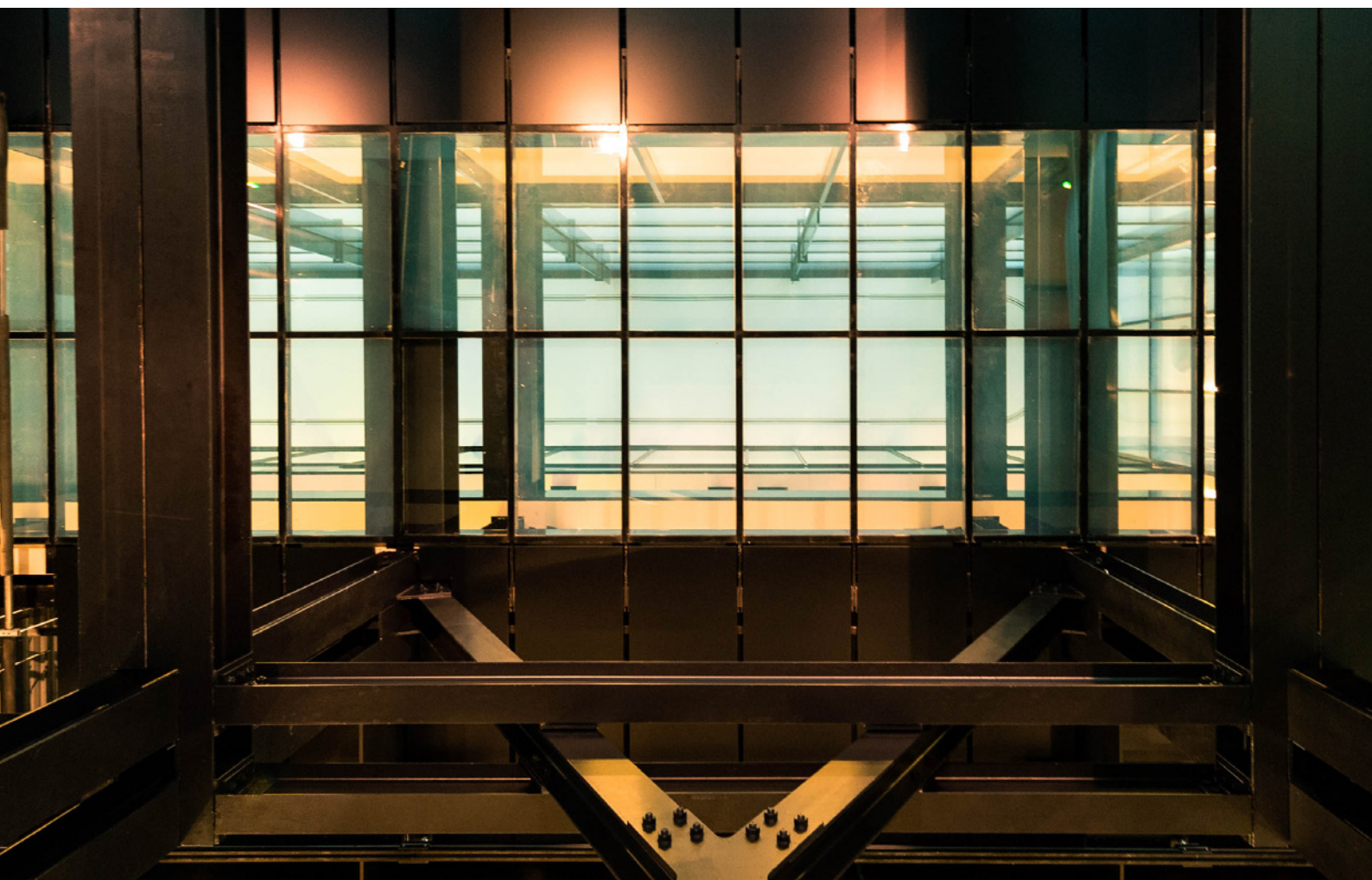
 Wyrok z dnia 25 czerwca 2025 r. w sprawie Comité interprofessionnel du vin de Champagne i INAO/EUIPO – Nero Lifestyle (NERO CHAMPAGNE) ([T-239/23](#))

Kostka Rubika nie może być chroniona jako unijny znak towarowy – Sąd potwierdził unieważnienie znaków towarowych zarejestrowanych dla tej słynnej trójwymiarowej łamigłówki. EUIPO uznało, że sześcienny kształt, struktura siatki i różnokolorowe powierzchnie stanowią elementy techniczne niezbędne do jej działania, co uniemożliwia ich ochronę na mocy prawa znaków towarowych. Spin Master, właściciel tych znaków towarowych, twierdził, że niektóre elementy, w szczególności kolory, nie mają charakteru technicznego. Sąd odrzucił te argumenty, wyjaśniając, że kolory są jedynie drugorzędnym szczegółem służącym do odróżnienia ścianek i że zasadnicza część kształtu – kwadraty, struktura siatki i zróżnicowanie powierzchni – spełnia funkcję techniczną, polegającą na obracaniu i identyfikacji elementów układanki. Ponieważ wszystkie istotne cechy kostki są związane z jej funkcją, nie mogą one być chronione jako znak towarowy, a zatem decyzje EUIPO zostały utrzymane w mocy.

 Wyrok z dnia 9 lipca 2025 r. w sprawie Spin Master Toys UK/EUIPO – Verdes Innovations (Kształt sześciianu o ścianach mających strukturę siatki i różniących się kolorami) ([od T-1170/23 do T-1173/23](#))

↘ Sąd uchylił decyzje EUIPO, które pozbawiły Ferrari praw do znaku słownego TESTAROSSA dla samochodów, części zamiennych, akcesoriów i miniaturowych modeli, po tym, jak urząd uznał, że znak nie był rzeczywiście używany w latach 2010–2015. Sąd stwierdził, że chociaż model Testarossa nie jest produkowany od 1996 r., w okresie, którego dotyczyła sprawa, używane samochody były sprzedawane przez autoryzowanych dealerów i dystrybutorów, a użytkowanie to, w połączeniu z usługą certyfikacji świadczoną przez Ferrari, stanowiło rzeczywiste używanie znaku towarowego za dorozumianą zgodą producenta. Tak samo orzekł w odniesieniu do części zamiennych i akcesoriów, których pochodzenie zostało zweryfikowane w ramach usługi certyfikacyjnej. Co się tyczy miniaturowych modeli, Sąd uznał, że znak towarowy był używany przez osoby trzecie ze wskazaniem „oficjalny produkt objęty licencją Ferrari”, co gwarantowało pochodzenie handlowe zabawek i wykazywało rzeczywiste używanie za dorozumianą zgodą Ferrari. W związku z tym Sąd uznał, że Ferrari rzeczywiście utrzymało używanie znaku towarowego TESTAROSSA w odniesieniu do wszystkich produktów, których dotyczyła sprawa.

⚖️ Wyrok z dnia 2 lipca 2025 r. w sprawach Ferrari/EUIPO – Hesse (TESTAROSSA) ([T-1103/23](#) i [T-1104/23](#))

Konkurencja

Unia Europejska zapewnia przestrzeganie zasad chroniących wolną konkurencję. Praktyki, których celem lub skutkiem jest zapobieganie, ograniczanie lub zakłócanie konkurencji na rynku wewnętrznym, są zabronione i mogą podlegać karom grzywny. Prawo każdej osoby do dochodzenia odszkodowania za szkodę spowodowaną zachowaniem antykonkurencyjnym wzmacnia operacyjny charakter unijnych zasad konkurencji i zniechęca do zachowań naruszających wolną konkurencję.

↘ Apple pobiera prowizję od sprzedaży aplikacji innych producentów sprzedawanych w App Store. Według dwóch niderlandzkich fundacji broniących zbiorowych interesów wielu nie zidentyfikowanych, lecz możliwych do zidentyfikowania użytkowników urządzeń Apple, prowizje te są nadmierne, a użytkownicy ponoszą szkodę. Fundacje te sprzeciwiły się antykonkurencyjnym zachowaniom Apple i wystąpiły w tej sprawie do niderlandzkich sądów. Apple zakwestionował jednak jurysdykcję sądu niderlandzkiego, ponieważ wskazywane zdarzenie wywołujące szkodę nie nastąpiło w Niderlandach, a w szczególności w Amsterdamie. Zapytany o to Trybunał Sprawiedliwości wskazał, że dany App Store został stworzony specjalnie dla rynku niderlandzkiego. Szkoła poniesiona w związku z zakupami dokonanymi w tej przestrzeni wirtualnej może się urzeczywistnić na tym terytorium, i to niezależnie od miejsca, w którym znajdowali się zainteresowani użytkownicy w chwili dokonania danego zakupu. Niderlandzki sąd ma zatem właściwość międzynarodową i miejscową.

 Wyrok z dnia 2 grudnia 2025 r. w sprawie Stichting Right to Consumer Justice i Stichting App Stores Claims ([C-34/24](#))

↘ W 2018 r. włoska grupa Enel uruchomiła aplikację JuicePass, aby umożliwić kierowcom pojazdów elektrycznych znalezienie i rezerwację stacji ładowania. Aby ułatwić korzystanie z aplikacji bezpośrednio z ekranu pokładowego samochodu, Enel zwrócił się do Google o zapewnienie kompatybilności tej aplikacji z Android Auto, jego systemem *connected car*. Google odmówił jednak dostosowania swojej platformy w celu zapewnienia takiej interoperacyjności, za co włoski organ ds. konkurencji nałożył grzywnę w wysokości ponad 100 mln EUR za nadużycie pozycji dominującej. Google zakwestionował tę karę i zwrócił się do włoskiej rady stanu, która z kolei wystąpiła do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniami prejudycjalnymi. Trybunał uznał, że uniemożliwienie przez przedsiębiorstwo zajmujące pozycję dominującą dostępu do stworzonej przez nie platformy poprzez odmowę zapewnienia jej interoperacyjności z aplikacją opracowaną przez przedsiębiorstwo trzecie może stanowić nadużycie pozycji dominującej, nawet jeśli platforma ta nie jest niezbędna do komercyjnego wykorzystania aplikacji. Nadużycie takie można bowiem stwierdzić, gdy platforma została opracowana z myślą o umożliwieniu jej wykorzystania przez przedsiębiorstwa trzecie i może uczynić ich aplikację bardziej atrakcyjną dla konsumentów. Odmowa może być jednak uzasadniona, gdy zapewnienie interoperacyjności zagroziłoby bezpieczeństwu lub integralności platformy lub gdyby z innych przyczyn technicznych zapewnienie tej interoperacyjności było niemożliwe. W pozostałych przypadkach przedsiębiorstwo dominujące musi stworzyć model zapewniający tę interoperacyjność w rozsądnym terminie niezbędnym do tego celu, w stosownych przypadkach za odpowiednim finansowym świadczeniem wzajemnym.

 Wyrok z dnia 25 lutego 2025 r. w sprawie Alphabet i in. ([C-233/23](#))

W 2015 r. belgijski klub piłkarski RFC Seraing podpisał umowy z maltańską spółką Doyen Sports, które umożliwiały mu finansowanie zawodników w zamian za część praw ekonomicznych do tych zawodników. FIFA, uznając te umowy za sprzeczne z jej przepisami zakazującymi posiadania praw ekonomicznych przez osoby trzecie, nałożyła na klub kary, które zostały utrzymane w mocy przez Sportowy Sąd Arbitrażowy (CAS), a następnie przez szwajcarski federalny sąd najwyższy. RFC Seraing zaskarżył następnie te przepisy przed belgijskimi sądami. W postępowaniu prejudycjalnym Trybunał uznał, że uniemożliwienie sądom krajowym kontroli wyroku arbitrażowego wydanego w arbitrażu narzuconym przez międzynarodową federację sportową stanowi naruszenie prawa Unii. Stwierdził on, że orzeczenia CAS muszą podlegać skutecznej kontroli sądowej. Kontrola ta powinna w szczególności umożliwiać sprawdzenie ich zgodności z porządkiem publicznym Unii, na który składają się między innymi przepisy prawa konkurencji Unii oraz podstawowe swobody rynku wewnętrznego, uzyskanie środków tymczasowych oraz, w razie potrzeby, odesłanie prejudycjalne. Sąd krajowy musi zatem odstąpić od stosowania przepisów prawa krajowego lub stowarzyszenia sportowego, które stoją na przeszkodzie takiej kontroli, aby zapewnić ochronę sportowców i klubów, w przypadku gdy decyzja narusza prawo Unii, w szczególności w zakresie konkurencji lub swobodnego przepływu.

 Wyrok z dnia 1 sierpnia 2025 r. w sprawie Royal Football Club Seraing ([C-600/23](#))

Sąd potwierdził w głównej mierze decyzję Komisji stanowiącą, że w latach 2007–2011 siedem dużych banków inwestycyjnych uczestniczyło w kartelu w sektorze europejskich obligacji skarbowych w ten sposób, że wymieniało się poufnymi informacjami i stosowało praktyki mające na celu uzyskanie nienależnych korzyści na rynku pierwotnym i wtórnym. Komisja nałożyła grzywny w wysokości 371 mln EUR na banki Nomura, UBS i UniCredit, natomiast Bank of America, Natixis i NatWest nie zostały ukarane ze względu na przedawnienie lub złagodzenie kary. W przypadku Portigonu wysokość grzywny została ustalona na zero ze względu na ujemny wynik finansowy netto. Sąd, do którego zwróciło się sześć z tych banków, potwierdził istnienie jednolitego i ciągłego naruszenia oraz odpowiedzialność instytucji za działania ich traderów, jednocześnie nieznacznie obniżył grzywny nałożone na Nomurę z powodu błędów w obliczeniach Komisji oraz na UniCredit, ponieważ okres uwzględniony w odniesieniu do jego zachowania antykonkurencyjnego został przeszacowany. Sąd potwierdził także uzasadniony interes Komisji w stwierdzeniu naruszenia również w odniesieniu do Bank of America i Natixisu, nawet bez nałożenia na nie grzywny, ponieważ ich identyfikacja przyczyniła się do wyjaśnienia zakresu zмовy.

 Wyrok z dnia 26 marca 2025 r. w sprawach UBS Group i UBS/Komisja, Natixis/Komisja, UniCredit i UniCredit Bank/Komisja, Nomura International i Nomura Holdings/Komisja, Bank of America i Bank of America Corporation/Komisja oraz Portigon/Komisja (Europejskie obligacje skarbowe) ([T-441/21](#), [T-449/21](#), [T-453/21](#), [T-455/21](#), [T-456/21](#), [T-462/21](#))

Współpraca sądowa

Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości obejmuje środki mające na celu promowanie współpracy wymiarów sprawiedliwości między państwami członkowskimi. Współpraca ta opiera się na wzajemnym uznawaniu wyroków i orzeczeń sądowych i ma na celu harmonizację przepisów krajowych w celu zwalczania przestępczości międzynarodowej poprzez zagwarantowanie ochrony praw ofiar, podejrzanych i zatrzymanych w Unii.

✎ Była przywódczyni ETA, skazana już we Francji na 20 lat więzienia za terroryzm, jest ścigana w Hiszpanii za ten sam zamach popełniony w 1997 r., co może spowodować, że jej łączny wymiar kary wyniesie co najmniej 50 lat bez określonej granicy wykonania kary. W sprawie wniesionej przez hiszpańskiego sędziego dotyczącej zasady *ne bis in idem* Trybunał Sprawiedliwości przypomniał, że w Unii nikt nie może być ścigany dwukrotnie za te same czyny, nawet jeśli kwalifikacja prawna różni się w poszczególnych państwach. Do hiszpańskiego sędziego należy sprawdzenie, czy czyny osądzone we Francji są tożsame z przestępstwami, za które osoba ta jest ścigana w Hiszpanii.

⚖️ Wyrok z dnia 11 września 2025 r. w sprawie MSIG ([C-802/23](#))

Życie prywatne

Unia Europejska ma szczegółowe regulacje dotyczące ochrony danych osobowych. Przetwarzanie i przechowywanie takich danych musi być zgodne z określonymi w przepisach warunkami i ograniczone do tego, co jest ściśle niezbędne, oraz nie może w sposób nieproporcjonalny naruszać prawa do prywatności.

↘ Pewna kobieta odkryła, że na rumuńskiej stronie internetowej www.publi24.ro zamieszczono kłamliwe ogłoszenie, że świadczy usługi seksualne, zawierające jej zdjęcia oraz numer telefonu, bez jej zgody. Operator strony, Russmedia Digital, usunął ogłoszenie w ciągu godziny, ale zostało ono już skopiowane na innych stronach. Kobiecie przyznano odszkodowanie w pierwszej instancji, ale następnie w odwołaniu spółkę zwolniono z odpowiedzialności z uzasadnieniem, że była ona jedynie dostawcą usług hostingowych. Kobieta wniosła sprawę do sądu apelacyjnego w Klużu, który zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem o obowiązki internetowej platformy handlowej w świetle ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO). Trybunał orzekł, że operator internetowej platformy handlowej jest odpowiedzialny za przetwarzanie danych osobowych zawartych w ogłoszeniach publikowanych na jego platformie i przed publikacją powinien zidentyfikować ogłoszenia zawierające dane wrażliwe, zweryfikować tożsamość lub istnienie wyraźnej zgody osoby, której dane dotyczą, oraz odmówić publikacji w przypadku braku takiej zgody. Trybunał wyjaśnił również, że operator musi wdrożyć środki techniczne, aby zapobiec nielegalnemu kopiowaniu ogłoszeń zawierających dane wrażliwe na inne strony internetowe, i nie może powoływać się na zwolnienie z odpowiedzialności przewidziane w dyrektywie o handlu elektronicznym, aby uniknąć obowiązków nałożonych przez RODO.

 Wyrok z dnia 2 grudnia 2025 r. w sprawie Russmedia Digital i Inform Media Press ([C-492/23](#))

↘ Pewne stowarzyszenie zaskarżyło przed francuskim organem ochrony danych osobowych wymaganie od klientów SNCF Connect (platformę sprzedaży kolei francuskich) zaznaczenia przy zakupach online „Pan” lub „Pani”, uznając, że gromadzenie informacji o tożsamości płciowej nie jest niezbędne w świetle ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO). Trybunał Sprawiedliwości przypomniał, że gromadzone mogą być wyłącznie dane ściśle niezbędne, a przetwarzanie danych jest zgodne z prawem tylko wtedy, gdy jest niezbędne do wykonania umowy lub uzasadnione wyraźnie wyjaśnionym prawnie uzasadnionym interesem. Trybunał sprecyzował także, że przy przetwarzaniu danych nie można powołać się na prawnie uzasadniony interes, jeżeli go nie wskazano, jeżeli przetwarzanie wykracza poza to, co jest ściśle niezbędne lub może naruszać prawa podstawowe, w szczególności w zakresie dyskryminacji ze względu na płeć. Gromadzenie danych dotyczących form grzecznościowych nie jest obiektywnie niezbędne, w szczególności gdy ma ono na celu personalizację komunikacji handlowej.

 Wyrok z dnia 9 stycznia 2025 r. w sprawie Mousse ([C-394/23](#))

✚ Austriackiej klientce odmówiono zawarcia umowy na telefon komórkowy na kwotę 10 EUR miesięcznie po tym, jak prywatna spółka w sposób całkowicie zautomatyzowany uznała, że nie ma ona zdolności kredytowej. Austriacki sąd stwierdził, że firma ta nie przestrzegała ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO), ponieważ nie wyjaśniła, w jaki sposób podjęła decyzję. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że osoba, której dane dotyczą, ma prawo do zrozumiałego wyjaśnienia w przypadku przetwarzania jej danych osobowych – należy wskazać, jakie dane zostały wykorzystane i w jaki sposób wpłynęły one na rezultat, ewentualnie pokazując, co by się zmieniło, gdyby niektóre dane były inne. Przedsiębiorstwo nie może zasłaniać się tajemnicą handlową, aby odmówić przekazania tych informacji. W przypadku powołania się na taką tajemnicę do sądu lub organu nadzoru należy decyzyja, ile dostępu można udzielić.

 Wyrok z dnia 27 lutego 2025 r. w sprawie Dun & Bradstreet Austria ([C-203/22](#))

✚ Philippe Latombe, obywatel francuski, wniósł o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji Europejskiej zezwalającej na przekazywanie danych osobowych z Unii Europejskiej do Stanów Zjednoczonych. Jego zdaniem system amerykański nie zapewniał wystarczającej ochrony, w szczególności ze względu na brak niezawisłości „Data Protection Review Court” (DPRC) oraz masowe gromadzenie danych przez amerykańskie służby wywiadowcze. Sąd oddalił tę skargę. Uznał, że Stany Zjednoczone wzmocniły swoje ramy prawne w zakresie ochrony danych od czasu przyjęcia rozporządzenia wykonawczego z 2022 r. oraz że DPRC daje wystarczające gwarancje niezawisłości. Sędziowie mogą bowiem zostać odwołani wyłącznie na ważnej podstawie, zaś organy wywiadu nie mogą ingerować w ich pracę. Sąd uznał również, że masowe gromadzenie danych nie jest sprzeczne z prawem Unii, o ile DPRC zapewnia kontrolę sądową ex post. Ponadto Komisja Europejska pozostaje zobowiązana do stałego monitorowania przestrzegania tych ram i może zawiesić decyzję, jeżeli ochrona zapewniana przez system amerykański ulegnie osłabieniu.

 Wyrok z dnia 3 września 2025 r. w sprawie Latombe/Komisja ([T-553/23](#))

✚ Sąd nakazał Komisji Europejskiej wypłacić 400 EUR odszkodowania obywatelowi Niemiec, którego dane osobowe zostały przekazane do Stanów Zjednoczonych, gdy zarejestrował się do udziału w wydarzeniu na stronie internetowej konferencji w sprawie przyszłości Europy. Gdy zainteresowany skorzystał z opcji „zaloguj się przez Facebook” na stronie EU Login, jego adres IP został przekazany Meta Platforms bez odpowiedniego zabezpieczenia, na podstawie obowiązującej wówczas decyzji stwierdzającej odpowiedni poziom ochrony. Sąd uznał, że przekazanie to należy przypisać Komisji, która nie spełniła żadnego z warunków przewidzianych w prawie Unii dotyczących przesyłania danych do państwa trzeciego. Uznał on, że doszło do wystarczająco istotnego naruszenia przepisu przyznającego uprawnienia jednostkom oraz wyrządzenia krzywdy związanej z niepewnością co do przetwarzania danych, co spowodowało powstanie odpowiedzialności pozaumownej Unii.

 Wyrok z dnia 8 stycznia 2025 r. w sprawie Bindl/Komisja ([T-354/22](#))

Środowisko naturalne

Trybunał Sprawiedliwości i ochrona środowiska

[Obejrzyj film](#)

Unia Europejska jest zaangażowana w ochronę i poprawę jakości środowiska oraz ochronę zdrowia ludzkiego. Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości stwierdzi uchybienie, dane państwo członkowskie powinno jak najszybciej zastosować się do wyroku. Jeżeli Komisja uzna, że państwo członkowskie nie zastosowało się do wyroku, może wnieść nową skargę i domagać się sankcji finansowych.

↘ Przeciwno Grecji zapadł wyrok Trybunału wskutek skargi na niewykonanie przez nią wyroku z 2014 r. nakazującego jej zaprzestanie korzystania ze składowiska znajdującego się w narodowym parku morskim na Zakynthos, który jest chronionym siedliskiem żółwia *Caretta caretta*. Pomimo prowadzonej z Komisją w latach 2014–2023 korespondencji składowisko nie zostało zamknięte ani dostosowane do wymogów europejskich dyrektyw dotyczących odpadów i do końca 2017 r. nadal przyjmowało odpady. Trybunał stwierdził ustawiczne uchybienie i nałożył na Grecję okresową karę pieniężną w wysokości 12 500 EUR za każdy dzień, do czasu pełnego wykonania wyroku, a także ryczałt w wysokości 5,5 mln EUR, ze względu na wagę i czas trwania naruszenia, zagrożenie dla zdrowia i środowiska oraz powtarzające się uchybienia Grecji w zakresie gospodarowania odpadami.

⚖️ Wyrok z dnia 9 października 2025 r. w sprawie Komisja/Grecja (Wykonanie wyroku w sprawie składowiska odpadów na Zakynthos) ([C-368/24](#))

↘ Za niewłaściwe gospodarowanie ściekami komunalnymi Włochy ponownie trafiły przed Trybunał. Ponad dwadzieścia lat po upływie terminów przewidzianych w obowiązującej dyrektywie europejskiej i prawie dziesięć lat po pierwszym wyroku wydanym w 2014 r. wiele włoskich aglomeracji nadal odprowadzało ścieki bez odpowiedniego zbierania i oczyszczania. Trybunał stwierdził wtedy uchybienia dotyczące 41 aglomeracji. Jednak pomimo pewnej poprawy pięć z nich, położonych głównie na Sycylii i w Dolinie Aosty, nadal nie spełniało wymogów, a w przypadku czterech z nich uchybienia nadal występowały w czasie trwania rozprawy, która odbyła się w listopadzie 2024 r. Wobec tego Komisja Europejska zwróciła się do Trybunału o nałożenie sankcji finansowych. Trybunał stwierdził, że Włochy nie wykonały wyroku z 2014 r. w wyznaczonym terminie i uznał, że to przedłużające się uchybienie powodowało poważne szkody dla środowiska, w szczególności dlatego, że odprowadzane ścieki trafiały do obszarów wrażliwych. W związku z tym nakazał, by Włochy zapłaciły ryczałt w kwocie 10 mln EUR oraz okresową karę pieniężną w wysokości ponad 13 mln EUR za każdy półroczny okres opóźnienia do czasu osiągnięcia pełnej zgodności, biorąc pod uwagę wagę naruszenia, jego wyjątkowo długi czas trwania oraz zdolność płatniczą państwa członkowskiego.

⚖️ Wyrok z dnia 27 marca 2025 r. w sprawie Komisja/Włochy (Oczyszczanie ścieków komunalnych) ([C-515/23](#))

✚ W Słowenii zarządzanie składowiskiem odpadów położonym w gminie Teharje, znanym pod nazwą Bukovžlak, doprowadziło do nowego sporu przed Trybunałem. Składowano tam od lat pozostałości po robotach ziemnych, zaś władze krajowe nie sprawdzały, czy nie ma tam też innych odpadów ani nie podjęły niezbędnych środków w celu usunięcia odpadów nieobjętych zezwoleniem, a zatem utworzyły nielegalne składowisko odpadów. W wyroku z 2015 r. Trybunał stwierdził, że sytuacja ta stanowi naruszenie prawa Unii w zakresie gospodarowania odpadami. Środki wymagane do remediacji terenu nie zostały jednak wdrożone w terminie. W obliczu utrzymującej się beczynności Komisja Europejska ponownie zwróciła się do Trybunału o nałożenie sankcji finansowej. Trybunał uznał, że Słowenia nie wykonała wyroku z 2015 r. pomimo czasu, jaki na to miała, i że te opóźnienia nie mogą być uzasadnione w szczególności pandemią Covid-19. Zauważył, że to przedłużające się uchybienie powodowało przez ponad dziewięć lat poważne zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzkiego. W związku z tym nakazał Słowenii zapłatę ryczałtu w kwocie 1,2 mln EUR, biorąc pod uwagę wagę i czas trwania naruszenia, a także zdolność płatniczą państwa członkowskiego.

 Wyrok z dnia 8 maja 2025 r. w sprawie Komisja/Słowenia (Składowisko odpadów w Bukovžlaku) ([C-318/23](#))

✚ Austria wniosła o stwierdzenie nieważności rozporządzenia delegowanego z 2022 r., na mocy którego Komisja Europejska włączyła, pod ścisłymi warunkami, niektóre rodzaje działalności związanej z energią jądrową i gazem kopalnym do taksonomii zrównoważonych inwestycji. Sąd oddalił tę skargę i potwierdził, że Komisja nie przekroczyła uprawnień przyznanych jej przez prawodawcę Unii. Uznał on, że produkcja energii jądrowej jest praktycznie wolna od emisji gazów cieplarnianych, a energia odnawialna nie jest jeszcze w stanie samodzielnie i niezawodnie zaspokoić całości zapotrzebowania na energię elektryczną. Sąd uznał również, że Komisja w wystarczającym stopniu uwzględniła ryzyko związane z energią jądrową i nie wymagała jednocześnie poziomu ochrony wyższego niż istniejące normy. Jeśli chodzi o gaz ziemny, jego włączenie zostało uznane za zgodne z prawem Unii, ponieważ opiera się ono na stopniowym ograniczaniu emisji przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw energii.

 Wyrok z dnia 10 września 2025 r. w sprawie Austria/Komisja ([T-625/22](#))

✚ Hiszpania oraz organizacje rybaków z Galicji i Asturii zaskarżyły rozporządzenie Komisji Europejskiej wyznaczające głębiny połowowe, gdzie występują lub prawdopodobnie występują wrażliwe ekosystemy morskie, w których zakazane są połowy przy użyciu narzędzi przydennych. Sąd oddalił ich skargi i potwierdził, że wyznaczenie tych obszarów opiera się na wiarygodnych kryteriach naukowych opartych na rzeczywistym lub prawdopodobnym występowaniu gatunków chronionych oraz na cechach danych ekosystemów. Komisja nie miała obowiązku dokonywać oceny wpływu każdego rodzaju narzędzi ani skutków gospodarczych tych środków. Sąd uznał również, że zastosowana metodologia, oparta na opiniach Międzynarodowej Rady Badań Morza, nie wykracza poza zakres uznania Komisji. Wreszcie odrzucił on argumenty dotyczące naruszenia zasad wspólnej polityki rybołówstwa lub zasady proporcjonalności, zwracając uwagę na zakaz, który nie dotyczy wszystkich połowów dennych, a ponadto nie wykazano, że niektóre biernie narzędzia połowowe nie działają niekorzystnie na te wrażliwe ekosystemy.

 Wyrok z dnia 11 czerwca 2025 r. w sprawach Hiszpania/Komisja oraz Madre Querida i in./Komisja ([T-781/22](#), [T-681/22](#))

Społeczeństwo informacyjne

Trybunał Sprawiedliwości w rzeczywistości cyfrowej

[Obejrzyj film](#)

Unia Europejska odgrywa kluczową rolę w rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Ma na celu stworzenie środowiska sprzyjającego innowacjom i konkurencyjności przy jednoczesnej ochronie praw konsumentów i zapewnieniu pewności prawa. Zapewnia istnienie uczciwych i otwartych rynków cyfrowych oraz usuwa bariery dla transgranicznych usług online na rynku wewnętrznym, aby zapewnić ich swobodny przepływ.

✎ W kwietniu 2023 r. Komisja Europejska uznała sklep internetowy Zalando za „bardzo dużą platformę internetową” w rozumieniu aktu o usługach cyfrowych (DSA), korzysta z niego bowiem ponad 83 mln osób miesięcznie, znacznie powyżej progu 45 mln określonego w rozporządzeniu. Zalando zakwestionowało tę klasyfikację, ale Sąd odrzucił jego skargę. Potwierdził, że Zalando stanowi platformę internetową, ponieważ hostuje zewnętrznych sprzedawców w ramach „Partner Programm”, nawet jeśli jego własna działalność w zakresie sprzedaży bezpośredniej („Zalando Retail”) nie mieści się w tej kategorii. Komisja mogła uznać, że wszyscy użytkownicy stykali się z informacjami pochodzącymi od sprzedawców zewnętrznych. Sąd odrzucił również argumenty dotyczące naruszenia zasad pewności prawa, równego traktowania i proporcjonalności, przypominając, że takie platformy muszą podlegać zaostrzonym obowiązkom w celu ograniczenia ryzyka rozpowszechniania towarów niebezpiecznych lub nielegalnych.

 Wyrok z dnia 3 września 2025 r. w sprawie Zalando/Komisja ([T-348/23](#))

✎ Sąd stwierdził nieważność decyzji, w których Komisja Europejska ustaliła na rok 2023 opłatę nadzorczą od Facebooka, Instagrama i TikToka jako „bardzo dużych platform internetowych” na podstawie aktu o usługach cyfrowych (DSA). Uznał on, że zastosowana metoda jej obliczenia oparta na średniej liczbie aktywnych miesięcznie odbiorców powinna być zostać określona w akcie delegowanym, a nie w zwykłych decyzjach wykonawczych, gdyż stanowi ona istotny element obliczenia. Ponieważ jednak żaden błąd nie miał wpływu na sam obowiązek uiszczenia opłaty przez te platformy, Sąd tymczasowo utrzymał w mocy skutki nieważnych decyzji do czasu przyjęcia przez Komisję zgodnej z prawem metodologii i nowych decyzji. Okres przejściowy nie może jednak przekraczać dwunastu miesięcy od dnia uprawomocnienia się wyroków.

 Wyrok z dnia 10 września 2025 r. w sprawach Meta Platforms Ireland/Komisja i Tiktok Technology/Komisja ([T-55/24](#), [T-58/24](#))

↘ Sąd oddalił skargę Amazona mającą na celu unieważnienie decyzji Komisji Europejskiej uznającej platformę Amazon Store za „bardzo dużą platformę internetową” na podstawie aktu o usługach cyfrowych (DSA), który nakłada zwiększone obowiązki na usługi mające ponad 45 mln użytkowników w Unii. Amazon powołał się na naruszenie szeregu praw podstawowych gwarantowanych przez Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w tym swobody prowadzenia działalności gospodarczej, prawa własności, równości wobec prawa, wolności wypowiedzi oraz prawa do poszanowania życia prywatnego i poufności informacji. Sąd uznał jednak, że obowiązki nałożone przez DSA, mimo że mogą generować koszty i wpływać na organizację platformy, są przewidziane ustawą, proporcjonalne i uzasadnione celem leżącym w interesie ogólnym, jakim jest zapobieganie ryzyku systemowemu związanemu z bardzo dużymi platformami, w szczególności rozpowszechnianiem nielegalnych treści i ochroną konsumentów. Doszedł więc do wniosku, że kwestionowane środki, takie jak opcja rekomendacji bez profilowania, publikowany rejestr reklam lub dostęp naukowców do danych, nie naruszają istotnej treści powoływanych praw i są objęte ścisłymi gwarancjami w zakresie poufności i bezpieczeństwa.

 Wyrok z dnia 19 listopada 2025 r. w sprawie Amazon EU/Komisja ([T-367/23](#))

Dostęp do dokumentów

Przejrzystość życia publicznego jest podstawową zasadą Unii Europejskiej. W związku z tym każdy obywatel lub osoba prawna z Unii może co do zasady uzyskać dostęp do dokumentów instytucji europejskich.

✎ Dziennikarka *New York Timesa* zwróciła się do Komisji Europejskiej z wnioskiem o dostęp do wiadomości, które wysyłali do siebie przewodnicząca Komisji Europejskiej, Ursula von der Leyen i szef Pfizera, gdyż uważała, że posługiwali się nimi podczas negocjacji umów na szczepionki na Covid-19. Komisja odmówiła jej tego dostępu, twierdząc, że nie znajduje się w posiadaniu żądanych wiadomości. Sąd stwierdził jednak, że udzielone wyjaśnienia były niejasne i zmienne, a Komisja nie wskazała jasno, gdzie i w jaki sposób szukała tych dokumentów, ani czy wiadomości zostały usunięte lub utracone. Ponadto dziennikarka przedstawiła wiarygodne dowody wskazujące, że taka wymiana wiadomości najprawdopodobniej miała miejsce. Sąd uznał, że instytucja europejska nie może poprzestać na zanegowaniu faktu posiadania dokumentów bez poważnych dowodów, zwłaszcza w przypadku tak ważnych dla ogółu decyzji. W związku z tym stwierdził nieważność decyzji Komisji odmawiającej dostępu do dokumentów.

Wyrok z dnia 14 maja 2025 r. w sprawie Stevi i The New York Times/Komisja ([T-36/23](#))

Dyrekcja Badań i Dokumentacji oddaje do dyspozycji prawnikom, w ramach Zbioru Streszczeń, „[Wybór najważniejszych wyroków](#)” oraz „[Miesięczny Biuletyn Orzecnictwa](#)” Trybunału Sprawiedliwości i Sądu.

3

Administracja
w służbie wymiaru
sprawiedliwości

A. Wprowadzenie sekretarza

Alfredo Calot Escobar

Sekretarz Trybunału
Sprawiedliwości

Rok 2025 stanowił ważny etap w rozwoju instytucji – był to rok realizacji ambitnych planów, mających na celu wzmocnienie fundamentów, na których opiera się instytucja, a jednocześnie przygotowanie jej do przyszłych przemian.

W dobie nowych technologii, zmian na rynku pracy, ale także w kontekście wysokich oczekiwań wobec Unii, należy przypomnieć wartości leżące u podstaw funkcjonowania instytucji – najwyższe standardy i szybkość wymiaru sprawiedliwości, zbliżenie do obywateli, różnorodność językową i kulturową oraz optymalne zarządzanie powierzonymi zasobami. W trosce o zachowanie tych wartości Trybunał zrealizował kilka strategicznych projektów, które powinny umożliwić mu sprostanie nadchodzącym zmianom.

W zakresie działalności sądowej rok 2025 był pierwszym pełnym rokiem od wejścia w życie **częściowego przekazania właściwości do orzekania w sprawach prejudycjalnych z Trybunału Sprawiedliwości do Sądu**. Wszystkie służby instytucji, dzięki starannemu przygotowaniu, zapewniły płynne i kontrolowane wdrożenie reformy, wykazując się zdolnością adaptacji i umiejętnością wspierania obu sądów w obliczu nowych wyzwań. Pierwsze podsumowanie wdrożenia reformy było bardzo pozytywne, ponieważ udało się osiągnąć wszystkie cele: przekazanie właściwości pomaga usprawnić rozpatrywanie spraw i czerpać w pełni korzyści z reformy struktury Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, z pożytkiem dla wszystkich uczestników postępowań. Jednocześnie wprowadzono nowe zasady dotyczące jawności uwag w postępowaniach prejudycjalnych, które pozwalają na lepsze zrozumienie instytucji odesłania prejudycjalnego i omawianych kwestii prawnych.

Zbliżenie Trybunału do obywateli również było jednym z priorytetów tego roku. Służby instytucji odpowiedzialne za komunikację i technologie informacyjne podejmowały intensywne i skoordynowane wysiłki w celu stworzenia nowej strony internetowej Trybunału z zaprojektowaną na nowo wyszukiwarką oraz skonsolidowanym systemem transmisji posiedzeń online. Jednocześnie różnicowano kanały komunikacji, w szczególności poprzez uruchomienie Curia Web TV, nowoczesnego narzędzia służącego edukacji, które w atrakcyjnej formie audiowizualnej

przybliża działalność orzeczniczą. Innymi słowy, instytucja nie tylko posiada bardziej czytelną i przyjazną dla użytkownika stronę, ale także, dzięki wysiłkom na rzecz wzmocnienia swojej obecności w mediach społecznościowych, przeprowadziła modernizację swojej polityki komunikacji zewnętrznej skierowanej do szerokiego kręgu odbiorców i młodego pokolenia.

Atrakcyjność była ponadto motywem przewodnim **polityki kadrowej** Trybunału, który wdrożył wiele inicjatyw mających na celu zwiększenie zainteresowania kandydatów z wszystkich państw członkowskich i o różnych profilach zawodowych. Instytucja pracowała na rzecz stworzenia bardziej atrakcyjnych, inkluzywnych i zrozumiałych procedur rekrutacyjnych, aby poszerzyć grono kandydatów zainteresowanych możliwością podjęcia pracy w Trybunale. Niektóre działania przekładały się bezpośrednio na poprawę warunków odbywania staży, tak aby warunki przyjmowania stażystów gwarantowały równy dostęp wszystkim młodym absolwentom pragnącym poznać instytucję. Inne działania polegały na zwiększaniu świadomości w państwach członkowskich, których obywatele są rzadziej reprezentowani w instytucji, w nieustannym dążeniu do promowania różnorodności kulturowej i językowej personelu. Wreszcie dzięki kilku inicjatywom Trybunał rozwinął swoją politykę dostępności i inkluzywności, aby zapewnić osobom z niepełnosprawnościami możliwości trwałego zatrudnienia w instytucji i sprawić, by jego polityka była coraz bardziej ambitna w tej dziedzinie.

Jak zawsze przychylny innowacyjności, Trybunał poczynił istotne postępy w dziedzinie technologii. Kontynuowano integrację i opracowanie **narzędzi opartych na sztucznej inteligencji**, prowadząc równoległe intensywne prace nad opracowaniem ram etycznych w pełni dostosowanych do wymagań związanych z misją Trybunału. Poprzez opracowanie karty etycznej dotyczącej wdrażania sztucznej inteligencji i opracowanie szczegółowych wytycznych regulujących wykorzystanie narzędzi SI w instytucji Trybunał dbał o ułatwienie korzystania z coraz bardziej obiecujących narzędzi. Narzędzia te wymagają jednak właściwego zrozumienia ich ograniczeń, związanych z nimi zagrożeń oraz konieczności zapewnienia stałego nadzoru ze strony człowieka. W związku z tym Trybunał kontynuował swoje działania z determinacją, ale także z ostrożnością, w szczególności poprzez rozszerzenie oferty szkoleń dla pracowników, aby pomóc im w opanowaniu nowych narzędzi.

Solidne wartości, jasne ambicje i ciągłe zaangażowanie na rzecz najwyższych standardów europejskiego wymiaru sprawiedliwości: takie podsumowanie 2025 r. daje powody do dumy służbom instytucji.

B. Wydarzenia roku

↘ 2025: przełomowy rok dla reformy systemu sądowego Unii

Rok 2025 był pierwszym pełnym rokiem wdrażania częściowego przekazania właściwości do orzekania w sprawach prejudycjalnych z Trybunału Sprawiedliwości do Sądu i stanowi ostatni etap długotrwałego procesu. Fundamenty reformy zostały położone już w traktacie z Nicei (2001), a następnie potwierdzone w ramach reformy struktury sądowniczej z 2015 r.

Jej celem było zwiększenie skuteczności systemu sądowego Unii poprzez bardziej wyważony podział pracy między Trybunałem Sprawiedliwości a Sądem. Było to możliwe dzięki podwojeniu liczby sędziów Sądu, które zakończono w 2022 r. i dzięki któremu Sąd zyskał zdolność do rozpatrywania dodatkowych spraw.

Wdrożenie reformy wymagało wprowadzenia istotnych zmian w statucie i regulaminach postępowania. Zmiany statutu zaproponowane przez Trybunał Sprawiedliwości zostały uchwalone przez Parlament Europejski i Radę Unii Europejskiej. Z kolei zmiany w regulaminie postępowania, które są następstwem nowelizacji statutu i mają na celu jej wdrożenie, zostały uzgodnione z Radą.

Ostatni etap tej reformy zakończył się 1 października 2024 r. wraz z wejściem w życie nowych przepisów wprowadzających częściowe przekazanie właściwości w sprawach prejudycjalnych do Sądu i modernizujących postępowanie przed obydwoma sądami. W rok po wejściu w życie reformy pierwsze podsumowanie pokazuje, że Trybunał Sprawiedliwości i Sąd w pełni przyswoiły sobie nowe zasady funkcjonowania, ku zadowoleniu wszystkich uczestników postępowania prejudycjalnego.

Czym jest odesłanie prejudycjalne?

Prawo Unii stanowi część prawa krajowego każdego państwa członkowskiego Unii. W związku z tym na prawo Unii można powołać się przed sądami krajowymi, które stosują prawo Unii bezpośrednio.

W razie wątpliwości co do sposobu interpretacji prawa Unii w danej sprawie sędziowie krajowi mogą, a w niektórych przypadkach muszą, zwrócić się z pytaniami do Trybunału Sprawiedliwości, zaś w niektórych szczególnych dziedzinach – do Sądu. W ten sposób mogą uzyskać wyjaśnienia dotyczące znaczenia danego przepisu prawa Unii, a nawet jego ważności. Dzięki temu mogą prawidłowo i spójnie stosować prawo Unii.

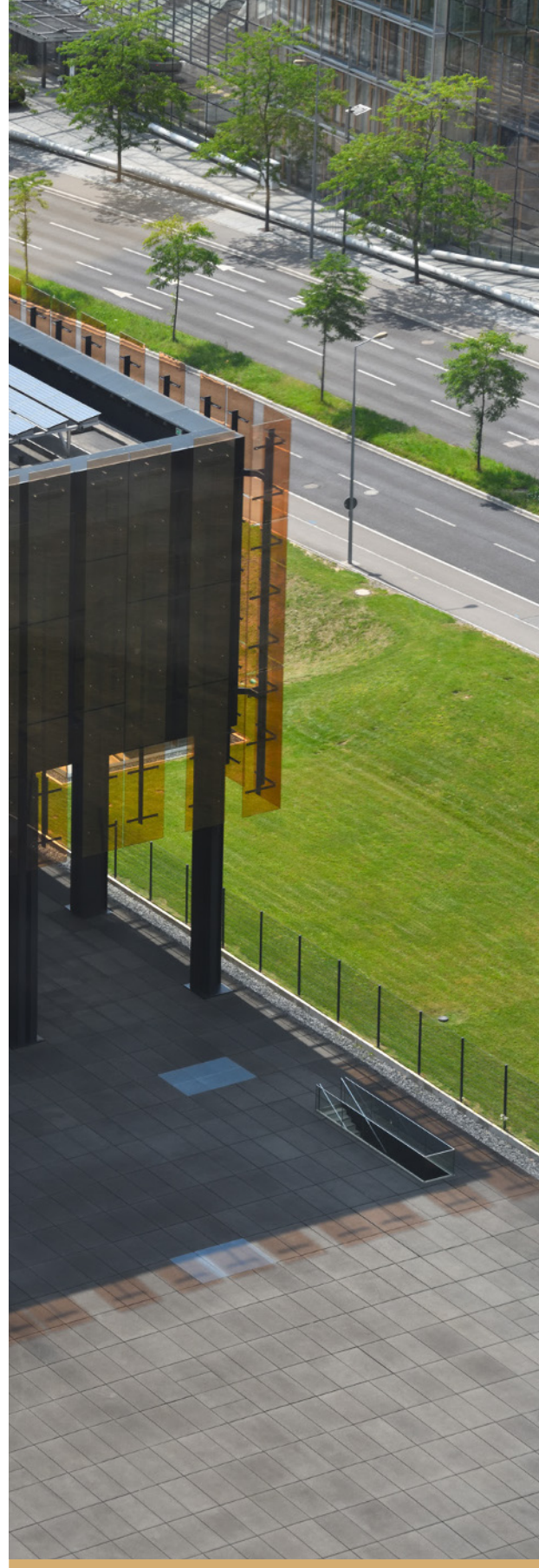
Właściwość Sądu w sprawach prejudycjalnych

Sąd jest obecnie właściwy do rozpoznania wniosków prejudycjalnych dotyczących szczególnych, jasno określonych dziedzin, które można w wystarczającym stopniu wyodrębnić spośród innych dziedzin i które były już przedmiotem obszernego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości. Reforma ta pozwala zatem na rzeczywiste odciążenie Trybunału Sprawiedliwości poprzez przekazanie Sądowi pytań prejudycjalnych dotyczących kilku szczególnych dziedzin, a mianowicie: 1) wspólnego systemu podatku VAT, 2) podatków akcyzowych, 3) kodeksu celnego, 4) klasyfikacji taryfowej towarów, 5) odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład, opóźnienia lub odwołania lotu oraz 6) systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

Jedno okienko: efektywna procedura

Reforma nie zmieniła procedury składania wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym: wszystkie wnioski nadal składa się do Trybunału Sprawiedliwości. Natomiast mechanizm „jednego okienka” pozwala na zidentyfikowanie wniosków, które należą do właściwości Sądu. Decyzja o pozostawieniu sprawy w Trybunale Sprawiedliwości lub jej przekazaniu należy do prezesa Trybunału, po wysłuchaniu wiceprezesa i pierwszego rzecznika generalnego, lub do Trybunału Sprawiedliwości na zgromadzeniu ogólnym.

W Sądzie właściwe do rozpatrywania tych spraw są obecnie dwie wyspecjalizowane izby, składające się zasadniczo z pięciu sędziów. Ponadto niektórzy sędziowie Sądu są również wyznaczani do pełnienia funkcji rzeczników generalnych w Sądzie, aby stworzyć procedurę podobną do tej stosowanej w Trybunale.

Odwołanie a szczególna procedura kontroli orzeczeń

W sprawach prejudycjalnych, biorąc pod uwagę charakter postępowania, orzeczenia wydane przez Sąd nie mogą być przedmiotem odwołania do Trybunału Sprawiedliwości. Istnieje jednak szczególna procedura kontroli orzeczeń: w terminie jednego miesiąca pierwszy rzecznik generalny Trybunału Sprawiedliwości może zaproponować Trybunałowi ponowne rozpatrzenie orzeczenia Sądu, jeżeli istnieje poważne ryzyko naruszenia jednolitości lub spójności prawa Unii.

Roczne podsumowanie

Od momentu wejścia w życie reformy przez jedno okienko przeszło prawie sto spraw prejudycjalnych. Prawie 85 % z nich przekazano Sądowi, ponieważ dotyczyły one wyłącznie jednej z sześciu szczególnych obszarów właściwości, określonych w przepisach.

Sprawy prejudycjalne wniesione do Sądu – dziedziny sprawy

	2024	2025
Wspólny system VAT	8	24
Podatek akcyzowy	6	7
Kodeks celny	1	8
Klasyfikacja taryfowa towarów	1	7
Odszkodowania i pomoc dla pasażerów (odmowa przyjęcia na pokład, opóźnienie lub odwołanie lotu)	3	18
System handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych	-	1
Ogółem	19	65

W 2025 r. Sąd rozpatrzył pierwsze sprawy przekazane w ramach nowego systemu. W ten sposób zakończono szesnaście spraw bez konieczności przeprowadzania rozprawy ani wnioskowania o sporządzenie opinii. Większość z nich – jedenaście – została zakończona postanowieniem. Pięć spraw zostało rozstrzygniętych wyrokiem. Czas trwania postępowania okazał się wyjątkowo krótki: średnio 10,9 miesiąca w przypadku spraw rozstrzygniętych wyrokiem, od momentu przejścia przez jedno okienko do wydania ostatecznego orzeczenia (średnio 6,2 miesiąca, jeśli uwzględni się sprawy rozstrzygnięte wyrokiem lub postanowieniem).

System działa zatem skutecznie, a pierwsze wyniki pokazują, że reforma spełnia swoje cele: przyspieszenia rozpatrywania spraw i zrównoważenia obciążenia pracą sądów Unii, z pożytkiem dla obywateli i przedsiębiorców.

Gdzie znaleźć więcej informacji?

Aby umożliwić prawnikom, a w szczególności sędziom krajowym, lepsze zrozumienie funkcjonowania jednego okienka i kryteriów podziału właściwości, Trybunał opublikował [dokument](#) na temat wdrożenia nowych przepisów dotyczących częściowego przekazania Sądowi właściwości do orzekania w trybie prejudycjalnym. Dokument ten jest dostępny na stronie internetowej Trybunału i zawiera wykaz wniosków złożonych w pierwszym roku po wejściu w życie nowych zasad, wskazując przy każdym z nich, czy został on przekazany do Sądu, czy też pozostał w Trybunale Sprawiedliwości, wraz z odpowiednim uzasadnieniem.

<https://curia.europa.eu/site/article50breport>

Podział kompetencji między Trybunałem Sprawiedliwości a Sądem

[Obejrzyj film](#)

↘ Zwiększenie przejrzystości europejskiego wymiaru sprawiedliwości

Rok 2025 przyniósł przełom w polityce komunikacyjnej Trybunału. W związku z rozwojem technologii oraz dążeniem do tego, by europejski wymiar sprawiedliwości był dla obywateli jaśniejszy i bliższy, Trybunał wzmocnił inicjatywy mające na celu modernizację kanałów informacyjnych oraz promowanie lepszego zrozumienia przez społeczeństwo roli i działania Trybunału.

Nowe sieci społecznościowe, by być bliżej obywateli

Sieci społecznościowe są obecnie częścią codziennego życia obywateli i stanowią dla wielu ważne źródło informacji, zwłaszcza dla młodszego pokolenia. Aby wyjść im naprzeciw, a tym samym podsunąć im jak najbliżej wiarygodne i prawdziwe informacje na temat swojej działalności, Trybunał zdywersyfikował swoją obecność w mediach społecznościowych, zakładając w 2025 r. konta na czterech nowych platformach: Bluesky, Threads, WhatsApp i Instagram.

Dzięki tym nowym kanałom, które uzupełniają ofertę informacyjną Trybunału na kontach platform LinkedIn, X, YouTube i Mastodon, Trybunał jest w stanie dotrzeć do nowych odbiorców z swoim przekazem – w sposób dostosowany do ich potrzeb i bezpośrednio – na temat swojej działalności, a także znaczenia swojej roli dla ochrony praw obywateli i Europy opartej na wartościach demokratycznych.

Dzięki temu odbiorcy będą mieli łatwy dostęp, w dowolnym czasie i miejscu, do jasnych informacji na temat aktualnego orzecznictwa Trybunału, które od początku 2026 r. zostaną uzupełnione o nowoczesną bogatszą ofertę audiowizualną wraz z uruchomieniem nowej platformy audiowizualnej Curia Web TV.

Uczestnictwo w posiedzeniach Trybunału z dowolnego miejsca w Europie

Rozprawy przed Trybunałem Sprawiedliwości i Sądem, które odbywają się w Luksemburgu, są kluczowym momentem postępowania. Są one jawne i otwarte dla wszystkich obywateli. W trosce o przejrzystość i dostępność wymiaru sprawiedliwości dla 450 milionów obywateli europejskich, których bezpośrednio dotyczą orzeczenia sądów Unii, Trybunał wprowadził system umożliwiający każdemu zdalne uczestnictwo w rozprawach, bez konieczności przyjazdu do Luksemburga.

Od kwietnia 2022 r. instytucja postanowiła bowiem, w ramach projektu pilotażowego, udostępnić na swojej stronie internetowej usługę retransmisji z przesunięciem czasowym rozpraw przed wielką izbą i pełnym składem Trybunału Sprawiedliwości, a także transmisji na żywo posiedzeń, podczas których są ogłaszane wyroki i przedstawiane opinie. Sukces tej fazy pilotażowej spowodował dodanie specjalnego przepisu do [regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości w celu utrwalenia tego rozwiązania](#) oraz umożliwienia transmisji niektórych rozpraw przed izbami złożonymi z pięciu sędziów, jeżeli jest to w danej sprawie uzasadnione. Ponadto, aby można było lepiej zrozumieć tło sprawy i wypowiedzi stron oraz pytania sędziów podczas rozprawy, przed każdą transmisją rozprawy attaché prasowy wyjaśnia sprawę w krótkim materiale audiowizualnym, który można również znaleźć na stronie internetowej Trybunału i w mediach społecznościowych.

W przypadku Sądu transmisja rozpraw, ogłoszenia wyroków lub przedstawiania opinii została również wpisana do regulaminu postępowania. Ponieważ zasady i tryb realizacji tych transmisji miały zostać określone przez Sąd, w lutym 2025 r. przyjął on decyzję dotyczącą transmisji ogłoszenia wyroków lub przedstawienia opinii. W wykonaniu tej decyzji pierwsza transmisja miała miejsce w maju, gdy ogłoszono na żywo wyrok wielkiej izby. We wrześniu miały miejsce dwie kolejne transmisje.

Wzmocnienie komunikacji audiowizualnej instytucji pozwala Trybunałowi w pełni wykorzystać rozwój techniczny, który przyspieszył w związku z kryzysem zdrowotnym w 2020 r., ale przede wszystkim umożliwia wszystkim zainteresowanym jego działalnością orzeczniczą, niezależnie od tego, czy są to obecni lub przyszli prawnicy (sędziowie krajowi, adwokaci, pełnomocnicy rządów państw członkowskich i instytucji Unii, nauczyciele, studenci), dziennikarze czy ogólnie wszyscy obywatele zainteresowani uzyskaniem dodatkowych informacji na temat misji instytucji, śledzić przebieg rozprawy na takich samych warunkach jak osoby fizycznie obecne w salach rozpraw, niezależnie od tego, gdzie się znajdują, bez konieczności przyjazdu do Luksemburga.

Bardziej przejrzysta debata sądowa

W tym samym duchu otwartości Trybunał kontynuował w 2025 r. wdrażanie przyjętej w 2024 r. decyzji dotyczącej publikowania w Internecie, po zamknięciu sprawy, uwag przedkładanych na piśmie w sprawach prejudycjalnych przez różne podmioty uczestniczące w postępowaniu prejudycjalnym (strony przed sądem krajowym, instytucje, państwa członkowskie itp.), o ile nie wyrażą one sprzeciwu. Dla łatwiejszego dostępu do tych uwag, są one dostępne poprzez wyszukiwarkę na stronie internetowej Trybunału, co pozwala wszystkim zainteresowanym zapoznać się ze stanowiskami przedstawionymi podczas debaty przed Trybunałem Sprawiedliwości lub Sądem przed wydaniem orzeczenia prejudycjalnego.

Modernizacja produktów komunikacyjnych skierowanych do szerokiego kręgu odbiorców

Zgodnie z celem zwiększenia widoczności orzecznictwa dla osób niebędących specjalistami Trybunał kontynuował modernizację jednego ze swoich flagowych produktów, jakim są komunikaty prasowe. Pod koniec 2023 r. przeszły one gruntowną zmianę, zyskując krótszą formę o stylu narracji lepiej dostosowanym do oczekiwań mediów i szerokiego kręgu odbiorców. Reforma ta nabrała tempa w 2025 r., kiedy zaczęto publikować bardziej przejrzyste, zwięzłe, atrakcyjne i napisane bardziej przystępnym językiem komunikaty. W większości przypadków towarzyszy im skrót, mający ułatwić wykorzystanie ich przez media.

Jednocześnie Trybunał wypuścił nowe narzędzie komunikacji: krótkie materiały wideo, które mają formę podsumowań przedstawianych przez sędziów orzekających w sprawie, są obecnie zamieszczane po ogłoszeniu najważniejszych wyroków. To innowacyjne rozwiązanie pozwala w ciągu kilku minut wyjaśnić orzeczenia budzące duże zainteresowanie mediów w jasnym i przystępnym języku. Pierwszy materiał, który ukazał się w czerwcu, dotyczył włoskiej sprawy [C-460/23 Kinsa](#): sprawę objaśnił w języku postępowania, czyli po włosku, prezes Trybunału, Koen Lenaerts. Materiał opatrzone napisami w 24 językach urzędowych Unii i opublikowano na stronie Curia bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku, jednocześnie zamieszczono go w mediach społecznościowych. Spotkał się z dużym zainteresowaniem i został wyświetlony prawie 20 000 razy na LinkedIn. W 2025 r. na stronie internetowej i w mediach społecznościowych zamieszczono 11 tego typu materiałów wideo na temat wyroków wielkiej izby Trybunału Sprawiedliwości.

Dzięki tym inicjatywom Trybunał kontynuował w 2025 r. swoje starania na rzecz bardziej przejrzystego, zrozumiałego i bliższego obywatelom wymiaru sprawiedliwości w Europie, dostosowując swoje formy komunikacji do nowych oczekiwań opinii publicznej.

↘ Współpraca z sądami w Europie

Prawo Unii Europejskiej ma zastosowanie we wszystkich państwach członkowskich i stanowi wspólny korpus prawny oparty na wspólnych wartościach leżących u podstaw Unii Europejskiej. W celu wzmocnienia tej wspólnoty prawnej i zapewnienia jednolitej wykładni prawa Unii Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wykraczając poza sferę postępowań toczących się przed jego dwoma sądami, od dawna prowadzi otwarty i ciągły dialog z sądami państw członkowskich – trybunałami konstytucyjnymi i sądami najwyższymi państw członkowskich, sądami pierwszej instancji i sądami apelacyjnymi – ale także z sieciami sądowymi i sądami międzynarodowymi, takimi jak Europejski Trybunał Praw Człowieka, z którymi wymienia się dobrymi praktykami w celu podwyższania standardów wymiaru sprawiedliwości. Dialog ten, który toczy się w formie konferencji i spotkań odbywających się zarówno w Trybunale, jak i w państwach członkowskich, był szczególnie owocny w 2025 r.

„EUnited in Diversity” w Sofii

Konferencja „EUnited in Diversity” odbyła się po raz pierwszy w 2021 r. w Rydze (Łotwa), a głębszy wymiar zyskała w 2023 r. w Hadze (Niderlandy), kiedy to została zorganizowana po raz drugi. Pod koniec lata 2025 r. pod auspicjami trybunału konstytucyjnego Republiki Bułgarii miała miejsce – po raz trzeci – w Sofii. Na tych odbywających się co dwa lata konferencjach gromadzą się przedstawiciele Trybunału Sprawiedliwości i krajowych trybunałów konstytucyjnych, a ich celem jest ożywienie dialogu między tymi sądami, a także promowanie interakcji między wspólnym porządkiem prawnym Unii Europejskiej a krajowymi systemami prawnymi państw członkowskich.

Tematem przewodnim konferencji w 2025 r. była „Rola sądownictwa konstytucyjnego we wspólnym porządku prawnym Unii Europejskiej”, omawiano kwestię pojęcia „sądownictwa konstytucyjnego” w Unii, a udział w konferencji wzięły trybunały konstytucyjne (lub sądy posiadające kompetencje konstytucyjne) z 21 państw członkowskich. Program obejmował cztery panele dotyczące podziału kompetencji między Unią a państwami członkowskimi zgodnie z zasadą delegowania, ochrony tożsamości Unii w czasach kryzysu, związków między krajowym prawem konstytucyjnym a prawem Unii w państwach członkowskich, a także wykładni i stosowania prawa Unii w celu zapewnienia spójności i stałości wspólnego porządku prawnego.

Konferencja była również okazją do spotkania przedstawicieli kierownictwa administracyjnego uczestniczących instytucji w celu wymiany dobrych praktyk i omówienia kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania. Głównym tematem tego spotkania w formule okrągłego stołu, na którym Trybunał reprezentowała dyrektor generalna ds. informacji, był „wpływ technologii cyfrowych na pracę sądów”.

Forum Sędziów w Trybunale

Na początku grudnia 2025 r. na tradycyjne Forum Sędziów przybyło do Trybunału Sprawiedliwości 148 sędziów z sądów apelacyjnych i sądów pierwszej instancji wszystkich państw członkowskich. Wśród tematów poruszonych podczas licznych sesji roboczych znalazły się: ostatnie zmiany w procedurze prejudycjalnej, najnowsze orzecznictwo w dziedzinie azylu i imigracji, nowa właściwość Sądu w zakresie odesłań prejudycjalnych, najnowsze orzecznictwo dotyczące europejskiego nakazu aresztowania i współpracy sądowej w sprawach cywilnych.

Forum to, zorganizowane po raz pierwszy przez Trybunał w 1968 r., umożliwia bezpośredni kontakt między członkami Trybunału Sprawiedliwości i Sądu a sędziami z państw członkowskich. Pozwala ono nawiązywać nieformalne kontakty i wspierać jednolite stosowanie prawa Unii przez sądy krajowe, sądy powszechne prawa europejskiego, wymieniać się pomysłami na temat wspólnych zagadnień oraz propagować znajomość i wzajemne zrozumienie różnych systemów prawnych, a także współpracę między sądami.

Spotkanie Sieci Sądowej Unii Europejskiej w Lizbonie

W listopadzie odbyło się w Lizbonie (Portugalia) siódme doroczne spotkanie korespondentów Sieci Sądowej Unii Europejskiej (RJUE). Sieć ta, utworzona z inicjatywy Trybunału w 2017 r. podczas Forum Sędziów poświęconego 60. rocznicy podpisania traktatów rzymskich, ma na celu wzmocnienie w Europie współpracy sądowej na rzecz zachowania najwyższych standardów wymiaru sprawiedliwości. RJUE, w której skład wchodzi 78 trybunałów konstytucyjnych i sądów najwyższych państw członkowskich, a także sądy najwyższe czterech państw trzecich (Islandii, Liechtensteinu, Zjednoczonego Królestwa i Ukrainy), stanowi stałe forum wymiany informacji między jej członkami. Ustanawiając system nieformalnej współpracy i dialogu między sądami najwyższej instancji w Europie, uzupełnia ona formalny mechanizm współpracy, który jest realizowany w postępowaniu prejudycjalnym.

Ponieważ posiedzenia RJUE są obecnie organizowane przez sądy krajowe przy wsparciu Trybunału, gospodarzami spotkania w 2025 r. były portugalskie trybunał konstytucyjny, sąd najwyższy i najwyższy sąd administracyjny. Wzięło w nim udział sześćdziesięciu korespondentów z 20 państw członkowskich, jednego państwa trzeciego, a także czterech innych sieci europejskich. Wystąpienia i dyskusje uczestników dotyczyły przyszłości współpracy w ramach sieci oraz zakresu obowiązku występowania z odesłaniem prejudycjalnym przez sądy krajowe orzekające w ostatniej instancji.

Spotkania z Europejskim Trybunałem Praw Człowieka

Europejski Trybunał Praw Człowieka i Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej są dwiema ważnymi instytucjami zajmującymi się ochroną praw podstawowych w Europie. Przynależą one do dwóch odrębnych organizacji (ETPC – do Rady Europy, a ETS – do Unii Europejskiej), lecz ich działania uzupełniają się wzajemnie w dążeniu do tych samych celów, opartych na wspólnych podstawowych wartościach, jakimi są: godność ludzka, wolność, demokracja, ochrona praw człowieka, poszanowanie praworządności, ochrona mniejszości, tolerancja,

niedyskryminacja, solidarność oraz utrzymanie pokoju i sprawiedliwości w Europie. W związku z tym utrzymują one bliskie stosunki poprzez regularne spotkania, mające na celu podzielenie się informacjami na temat zmian w orzecznictwie oraz wymianę poglądów na tematy będące przedmiotem wspólnego zainteresowania i dotyczące wspólnych wyzwań. Dlatego co roku członkowie obu instytucji spotykają się w Luksemburgu lub Strasburgu, aby podtrzymywać tę komplementarność i współpracę na rzecz ochrony praw podstawowych w Europie.

Ostatnie spotkanie odbyło się w listopadzie w Trybunale w Luksemburgu. Członkowie obu instytucji sędziowskich wzięli udział w kilku spotkaniach w formie okrągłego stołu poświęconych wolności słowa w epoce cyfrowej, najlepszemu interesowi dziecka w sprawach dotyczących transgranicznego uprowadzenia dzieci oraz prawnym i fizycznym przeszkodom w dostępie do procedur azylowych. Oficjalne spotkanie umożliwiło również wymianę poglądów między prezesami obu sądów na temat wyzwań stojących przed wymiarem sprawiedliwości, co zaowocowało przeprowadzeniem przez nich [rozmowy na wizji](#).

Obaj prezesi podkreślili zwłaszcza, jak ważne jest, by w obecnych realiach geopolitycznych i społecznych obywatele realizowali postulat będący podstawą budowanej od 75 lat konstrukcji: dążenia do zapewnienia jak najlepszego życia dzięki przywróceniu pokoju i sprawiedliwości oraz działania społeczeństwa demokratycznego.

<https://curia.europa.eu/site/ECHRvisit2025>.

„Za każdym razem, gdy dochodzi do konkretnego naruszenia niezawisłości sędziowskiej, za każdym razem, gdy wolność wypowiedzi obraca się przeciwko wartościom, które ma wspierać – pluralizmowi, tolerancji – w obliczu wzrastającej mowy nienawiści lub nawoływania do przemocy, należy przypominać, co jest rdzeniem, który należy chronić”

Mattias Guyomar
Prezes ETPC

„Państwo prawne chroni obywateli, ale chroni również system demokratyczny, który musi mieć możliwość ewoluowania z każdymi wyborami i między nimi, który musi angażować społeczeństwo obywatelskie, który musi angażować obywateli i grupy obywateli aktywnych w polityce. Wszystko to zostało wyrażone w wielu orzeczeniach Trybunału, często mających związek z podstawowymi swobodami”

Koen Lenaerts
Prezes TSUE

C. Relacje ze społeczeństwem

Wizyta w Trybunale

Trybunał stara się przybliżyć instytucję obywatelom, organizując wizyty i seminaria, które pomagają w lepszym zrozumieniu prawa Unii poprzez programy dostosowane do potrzeb odbiorców. Wizyty pozwalają lepiej zrozumieć rolę obu sądów Unii i konkretny wpływ ich orzecznictwa na codzienne życie obywateli, natomiast seminaria, skierowane głównie do sędziów krajowych, sprzyjają dialogowi między sądami krajowymi i europejskimi. Trybunał gości w swej siedzibie różnorodne grupy osób, a także oferuje wizyty w formie wirtualnej, w szczególności [program edukacyjny](#) online, który pozwala, by uczniowie szkół średnich zapoznali się z wymiarem sprawiedliwości Unii Europejskiej ze szkolnej ławki. W 2025 r. w programie tym wzięło udział 412 uczniów szkół średnich.

15 987 odwiedzających,
w tym

4647 przedstawicieli zawodów
prawniczych

Odwiedzający wirtualnie: 4,2 %

2557 odwiedzających podczas
Dnia Otwartego

2080 komunikatów prasowych

593 biuletynów informacyjnych

469 „info-rapides”

12 181 odpowiedzi na zapytania o informacje
od obywateli (rozmowy telefoniczne
i e-maile)

Zrozumieć wymiar sprawiedliwości Unii

Attaché prasowi z Dyrekcji Komunikacji, z wykształcenia prawnicy, mają za zadanie objaśniać dziennikarzom i innym zainteresowanym wyroki, postanowienia i opinie, a także sprawy w toku. Przygotowują oni komunikaty prasowe, aby informować na bieżąco dziennikarzy i przedstawicieli zawodów prawniczych o orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości i Sądu. Rozprowadzają oni wśród osób, które zwróciły się o to do [służby prasowej](#) Trybunału, regularne biuletyny informujące o ważnych wydarzeniach w działalności sędziowskiej (rozprawach, ogłoszeniu wyroków i przedstawieniu opinii) i instytucjonalnej, a także „info-rapides” dotyczące spraw nieobjętych komunikatami prasowymi. Ponadto odpowiadają na maile i telefony do Trybunału od obywateli w różnych sprawach dotyczących jego działalności (informacje na temat postępowania, wyjaśnienia dotyczące wyroków, roli Trybunału, pomocy w korzystaniu ze strony internetowej itp.).

Być na bieżąco dzięki mediom społecznościowym Trybunału

Aby rozpowszechniać informacje w sposób bezpośredni i natychmiastowy, Trybunał jest aktywny w mediach społecznościowych poprzez swoje konta na platformach [LinkedIn](#) i [Mastodon](#), dwa konta X (jedno w języku [francuskim](#), a drugie w języku [angielskim](#)), a także konta [Bluesky](#) i [Threads](#). Ponadto posiada kanał [WhatsApp](#) i kanał [YouTube](#), na którym w 24 językach urzędowych są publikowane różnorodne treści audiowizualne, w szczególności animacje przeznaczone dla szerokiego kręgu odbiorców, wyjaśniające wpływ orzecznictwa Trybunału na codzienne życie obywateli, a także programy Curia Web TV. W 2025 r. Trybunał opublikował na YouTube dwie nowe animacje:

Przejrzystość w wymiarze sprawiedliwości

 [Obejrzyj film](#)

Co się dzieje, kiedy państwo nie przestrzega prawa Unii?

 [Obejrzyj film](#)

W 2025 r. Trybunał założył konto na [Instagramie](#) skierowane do szerszej i młodszej publiczności, popularyzujące jego działalność poprzez atrakcyjną wizualnie komunikację.

Liczba obserwujących wszystkie platformy Trybunału stale rośnie, co świadczy o zainteresowaniu jego działalnością szerokiego kręgu odbiorców.

384 185 subskrybentów na LinkedIn
+ 29 % w porównaniu z 2024 r.

5271 subskrybentów na platformie Mastodon

3465 subskrybentów na platformie Bluesky

2606 subskrybentów Instagram

145 subskrybentów na platformie Threads

164 725 obserwujących na platformie X

120 000 subskrybentów na YouTube
+ 33 % w porównaniu z rokiem 2024

Oglądanie rozpraw i posiedzeń w czasie rzeczywistym

Aby ułatwić dostęp do działalności sądowej, Trybunał wprowadził system transmisji posiedzeń.

Ogłoszenie wyroków Trybunału Sprawiedliwości i przedstawienie opinii rzeczników generalnych są transmitowane na żywo. Dotyczy to również niektórych wyroków i opinii Sądu. Zgodnie z wymogami regulaminu postępowania rozprawy przed Trybunałem są transmitowane z przesunięciem czasowym. Dotyczy to rozpraw przed Trybunałem w pełnym składzie, w składzie wielkiej izby lub, w wyjątkowych przypadkach, izby złożonej z pięciu sędziów. Nagranie wideo z rozprawy jest dostępne na stronie Curia przez miesiąc.

W przypadku wyroków o szczególnym znaczeniu sędzieja, który orzekł w sprawie, przedstawia jasnym i przystępnym językiem orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości w kilkuminutowym materiale wideo (zob. więcej w rozdziale [„Zwiększenie przejrzystości europejskiego wymiaru sprawiedliwości”](#)).

Przed transmisją rozpraw emitowany jest briefing objaśniający sprawę w językach, w których odbywa się rozprawa, publikowany na stronie internetowej Trybunału i w sieciach społecznościowych.

A photograph of a green roof with various plants and a small pond, with a modern building in the background. The number 4 is overlaid on the image.

4

Instytucja chroniąca
środowisko naturalne

Od wielu lat Trybunał prężnie działa na rzecz ochrony środowiska, dążąc do zachowania najwyższych standardów zrównoważonego rozwoju i poszanowania zasobów naturalnych. To zaangażowanie znajduje od 2016 r. potwierdzenie w rejestracji w EMAS (Eco-Management and Audit Scheme). Jest to regulowany przez Unię Europejską system certyfikacji dla organizacji, które spełniają surowe normy w zakresie polityki środowiskowej i zrównoważonych metod pracy.

W 2024 r. (ostatnim roku, dla którego wyniki w zakresie ochrony środowiska zostały skontrolowane i zatwierdzone przez zewnętrznego audytora w październiku 2025 r.)

Trybunał, podobnie jak co roku, poczynił dalsze postępy w zakresie ochrony środowiska.

W zakresie energii Trybunał ponownie znacznie zmniejszył zużycie energii związane z ogrzewaniem i zużycie energii elektrycznej. Osiągnięcie to jest tym bardziej godne uwagi, że w 2024 r. uruchomiono kompletny park stacji ładowania pojazdów elektrycznych i hybrydowych.

Starania na rzecz ograniczenia zużycia papieru również przynoszą efekty. W szczególności zużycie papieru biurowego nadal wyraźnie spada, co wynika ze zmiany nawyków pracy oraz dalszej cyfryzacji procedur i dokumentów.

Emisje CO₂, które od 2015 r. znacznie spadły, obecnie się ustabilizowały. Te pozytywne zmiany świadczą o rzeczywistym wpływie projektów realizowanych w ostatnich latach, ale także o codziennym zaangażowaniu pracowników w działania przewidziane w ramach polityki EMAS.

Dzięki poziomowi efektywności środowiskowej osiągniętemu w 2024 r. oraz ścisłemu przestrzeganiu wymogów systemu EMAS Trybunał uzyskał w 2025 r. po raz trzeci odnowienie certyfikatu EMAS. W związku z tym z taką samą determinacją i ambicją ograniczenia swego śladu ekologicznego wchodzi w rok 2026, w którym minie dziesiąta rocznica rejestracji w systemie EMAS,

Wskaźniki środowiskowe dla wody, odpadów, papieru i energii elektrycznej odpowiadają wskaźnikom dla roku 2024. Zmiany są mierzone w stosunku do 2015 r., roku referencyjnego dla systemu EMAS.

Działania na rzecz środowiska

- 🌿 Lepsza segregacja odpadów i ograniczenie tworzyw sztucznych jednorazowego użytku
- 🌿 Uczestnictwo w systemie ogólnie dostępnych rowerów Vel'OH! i promowanie dojazdów na rowerze oraz pociągiem dla pracowników transgranicznych
- 🌿 Instalacja punktów ładowania pojazdów elektrycznych
- 🌿 Ciągłe doskonalenie infrastruktury grzewczej, wentylacyjnej, klimatyzacyjnej i świetlnej
- 🌿 Wykorzystanie 3466 m² ogniw fotowoltaicznych, wytwarzających 350 204 kWh (co odpowiada rocznemu zapotrzebowaniu 92 gospodarstw domowych w Luksemburgu)

Wyniki w liczbach

– 40,1 %
odpadów z biur i gastronomii
(kg/EPC)

– 25,6 %
zużycia wody (m³/EPC)

– 64,2 %
zużycia papieru (kg/EPC)

– 29,3 %
zużycia energii elektrycznej
(kWh/EPC)

– 37,5 %
zużycia energii na
ogrzewanie (kWh/EPC)

– 27,0 %
emisji CO₂
(kg CO₂/EPC)

Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC) jest jednostką miary działalności zawodowej, niezależną od rozbieżności w tygodniowej liczbie godzin pracy poszczególnych pracowników wynikających z różnych systemów czasu pracy.

5

Spojrzenie w przyszłość

↘ Rok 2026 zapowiada się pod znakiem innowacji i dialogu z obywatelami

Rok 2026 jest dla Trybunału ważnym momentem wdrażania projektów mających jasno wytyczony cel: przybliżyć europejski wymiar sprawiedliwości społeczeństwu, zwiększyć przejrzystość działalności Trybunału oraz poprawić dostęp do jego orzecznictwa, zarówno dla obywateli, jak i dla prawników.

Dynamika ta wyraża się przede wszystkim w uruchomieniu **nowej strony internetowej** Trybunału, której celem jest unowocześnienie i ułatwienie dostępu do informacji o Trybunale dla różnych grup odbiorców. W wyniku całkowitej przebudowy strony internetowej Curia, mającej na uwadze komfort użytkowników, od stycznia 2026 r. nawigowanie po stronie jest prostsze i bardziej intuicyjne. Przebudowa opiera się na całkowitej restrukturyzacji architektury informacji, przerehabilitowaniu treści w jasnym i zrozumiałym języku, a także nadaniu prostszej i bardziej przejrzystej szaty graficznej.

Nowa strona zawiera **zmodernizowaną wyszukiwarkę**, która umożliwi szybsze i dokładniejsze przeglądanie wszystkich informacji i zasobów Trybunału, zarówno szerokiemu kręgowi odbiorców, jak i przedstawicielom zawodów prawniczych. Pierwsza wersja umożliwi już przeglądanie pełnego tekstu i metadanych dokumentów, z nowymi funkcjami. Wkrótce zostanie uruchomiony zaawansowany interfejs przeznaczony dla profesjonalistów, który umożliwi zaawansowane wyszukiwanie z użyciem wielu kryteriów.

Ponieważ zwyczaje użytkowników ewoluują, zwłaszcza ze względu na rosnące znaczenie nośników audiowizualnych, nowa strona zawiera również innowację wprowadzoną wraz z jej przebudową, a mianowicie **platformę Curia Web TV**. Stanowi ona uzupełnienie pisemnych informacji zawartych w komunikatach prasowych. Curia Web TV emituje – zarówno na stronie internetowej, jak i w mediach społecznościowych – szereg wielojęzycznych programów mających na celu podniesienie poziomu wiedzy u szerokiego kręgu odbiorców oraz zwiększenie przejrzystości działań Trybunału.

Program ułożony jest zgodnie z kalendarzem sądowym, a znajdują się w nim briefingi objaśniające przebieg rozpraw, transmisje z rozpraw, transmisje na żywo z przedstawienia opinii i ogłoszenia wyroków oraz krótkie materiały wideo prezentowane przez członków obu sądów, wyjaśniające wydane orzeczenia.

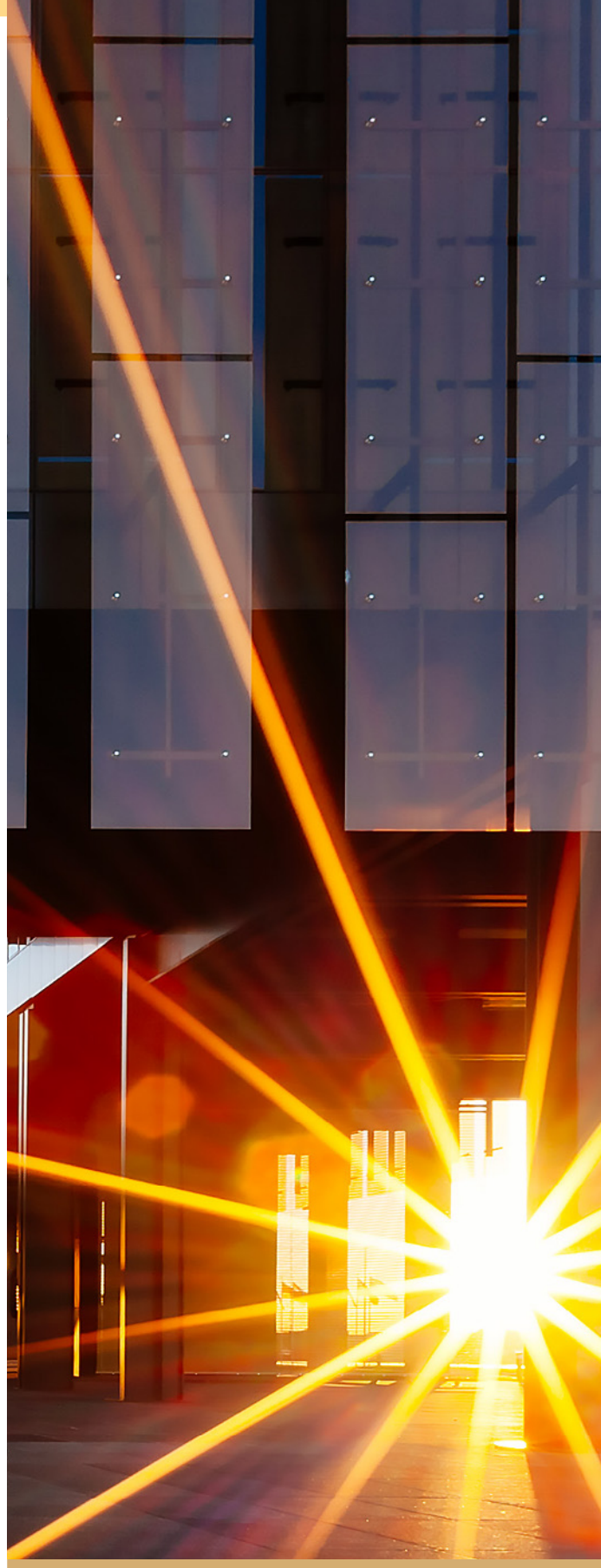
Oprócz relacji z aktualnej działalności sędziowskiej Curia Web TV oferuje programy w formie wywiadów i prezentacji, a także sprawozdania z najważniejszych wydarzeń instytucjonalnych, ukazując w żywy, edukacyjny i praktyczny sposób codzienną pracę Trybunału.

Z myślą o różnych grupach odbiorców na platformie regularnie są emitowane trzy oryginalne programy. Po pierwsze, „Cour des citoyens” – seria edukacyjna skierowana do szerokiego grona odbiorców, która prezentuje skład, kompetencje i zadania Trybunału wraz z konkretnymi przykładami ilustrującymi wpływ jego wyroków na codzienne życie obywateli. Kolejnym programem jest program „Bright”, opracowany z myślą o młodym pokoleniu, który ma krótką, dynamiczną formułę bez prawniczego żargonu, urozmaiconą grafiką, animacjami i pytaniami od odwiedzającej młodzieży. Ma on na celu wzbudzenie zainteresowania integracją europejską i wyjaśnienie orzeczeń Trybunału przez pryzmat problemów życia codziennego. Jest też program „Open Court”,

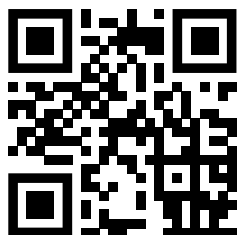
przeznaczony dla grupy odbiorców lepiej zaznajomionych z tematyką, który oddaje głos członkom instytucji i w wybranych aspektach naświetla rolę Trybunału, jego działania, podstawy prawa europejskiego, rolę obywateli, ich stosunki z instytucjami, zawód sędziego i rzecznika generalnego, ścieżkę zawodową prowadzącą do Trybunału, czy też kwestie prawa materialnego.

Spoglądając w przyszłość i będąc otwartym na nowe technologie, Trybunał nie zapomina jednak o kamieniach milowych ewolucji prawa Unii, wśród których pierwszorzędną rangę ma Karta praw podstawowych Unii Europejskiej. Aby uczcić 25-lecie Karty – ogłoszonej w Nicei w dniu 7 grudnia 2000 r. – na początku 2026 r. Trybunał zorganizuje **specjalną edycję Forum Sędziów** poświęconą najważniejszym kwestiom oddziałującym na genezę Karty, jej rozwój, perspektywy na przyszłość, jej zakorzenienie w podstawowych wartościach Unii oraz rolę w krajowych systemach prawnych. Dyskusje z sędziami ze wszystkich państw członkowskich będą stanowić podstawę do pogłębionej refleksji na temat obecnej roli Karty oraz pojawiających się wyzwań w zakresie skutecznej ochrony sądowej i poszanowania życia prywatnego w Europie.

Poprzez te inicjatywy działalność Trybunału wpisuje się w dynamiczny proces odnowy i otwarcia. Uruchomienie nowej strony internetowej, modernizacja wyszukiwarki, uruchomienie Curia Web TV odzwierciedlają zamiar Trybunału, by jego działania były bardziej dostępne i zrozumiałe, natomiast obchody 25-lecia Karty przypominają, że stanowi ona wyraz praw indywidualnych gwarantowanych obywatelom przez porządek prawny Unii. Wszystkie te działania wyraźnie świadczą o dążeniu przez Trybunał do ambitnego celu: zbliżenia do obywateli poprzez nawiązywanie bezpośrednich relacji i budowanie zaufania, na podstawie skutecznej ochrony ich praw.

Śledź aktualności orzecznicze i instytucjonalne
curia.europa.eu

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

L-2925 Luksemburg

Tel. +352 4303-1

Tekst ukończono w lutym 2026 r. / Dane dotyczą stanu na dzień 31.12.2025 r.

Opracowanie graficzne: Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej / Dyrekcja Komunikacji / Wydział Publikacji i Mediów Elektronicznych, 2026

Ani Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, ani żadna osoba działająca w jej imieniu nie ponoszą odpowiedzialności za sposób wykorzystania powyższych informacji.

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2026

© Unia Europejska 2026

Powielanie dozwolone pod warunkiem podania źródła.

Wszystkie ilustracje © Unia Europejska, o ile nie wskazano inaczej. Strona 9 © European Law Moot Court; strona 15 © Gabinete do Presidente, Supremo Tribunal de Justiça; strony 98–99, 101 © Gediminas Karbauskis.

Wykorzystanie lub zwielokrotnienie elementów, które nie należą do Unii Europejskiej, może wymagać uzyskania zgody bezpośrednio od uprawnionych.

Print	ISBN 978-92-829-5083-8	ISSN 2467-138X	doi:10.2862/1773068	QD-01-25-007-PL-C
PDF	ISBN 978-92-829-5082-1	ISSN 2467-1614	doi:10.2862/9973077	QD-01-25-007-PL-N
HTML	ISBN 978-92-829-5116-3	ISSN 2467-1614	doi:10.2862/9712079	QD-01-25-007-PL-Q

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI
UNII EUROPEJSKIEJ

Dyrekcja Komunikacji
Wydział Publikacji i Mediów Elektronicznych

